SMART DELTA DRECHTSTEDEN

slim · samen · vooruit

GROEIAGENDA DRECHTSTEDEN 2030

slim · samen · vooruit

JAARVERANTWOORDING OVER HET JAAR 2024

INLEIDING

Voor u ligt de jaarverantwoording van het Programma Smart Delta Drechtsteden, gericht op de uitvoering van de regionale Groeiagenda Drechtsteden 2030 over het jaar 2024. Wij werken als gemeenten in de regio Drechtsteden succesvol samen met partners uit het regionale bedrijfsleven en onderwijs aan het versterken van onze ruimtelijke en economische positie. Ook dit jaar hebben we samen belangrijke stappen gezet om onze ambities te realiseren en de regio verder te ontwikkelen.

Zo is de Regionale Bouwtafel officieel verankerd, waardoor samenwerking tussen gemeenten, ontwikkelaars en woningcorporaties effectiever verloopt. Het versnellingsdashboard, ontwikkeld door studenten van de Hogeschool Rotterdam, heeft niet alleen lokaal impact gehad, maar wordt nu ook landelijk toegepast als instrument om de woningbouwproductie beter te monitoren. Dit is hard nodig omdat de woningbouwproductie in onze regio achterblijft.

Op het gebied van infrastructuur en mobiliteit hebben we ons sterk ingezet om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren. De structurele filedruk op de A15 en A16 en de uitdagingen binnen het openbaar vervoer leidden al tot grote uitdagingen op bereikbaarheid. Daarbij komen ook de geplande werkzaamheden aan de Van Brienenoordbrug en de Papendrechtse brug. Dit zal tot een forse toename van reistijden leiden. Dit vraagt om continue doortastende actie. Door actieve lobby en samenwerking met het Rijk en de provincie zijn de eerste extra investeringen toegezegd voor duurzame mobiliteitsoplossingen, waaronder betere ov-verbindingen en de verdere ontwikkeling van fietsinfrastructuur. Tegelijkertijd erkennen wij dat deze toezeggingen nog onvoldoende zijn om de groeiende mobiliteitsproblematiek in de regio structureel op te lossen.

Voor wat betreft energietransitie stond 2024 onder andere in het teken van de toenemende impact van (de afgekondigde) netcongestie. Met de oprichting van regionale Taskforce Aanpak Netcongestie en diverse energiecoöperaties zijn in onze regio concrete stappen gezet om de capaciteit van het elektriciteitsnet te versterken en slimmer te benutten. Voor wat betreft de energiecoöpaties verdienen de ondernemersverenigingen expliciete erkenning voor hun rol en inzet. Daarnaast hebben we volop geïnvesteerd in energiebesparing en duurzame energieoplossingen zoals de uitbreiding van regionale warmtenetten.

In 2024 is verder gebouwd aan de economische kracht van de regio. Binnen de maritieme sector is de samenwerking verder versterkt. Dat heeft geleid tot verschillende belangrijke innovatietrajecten die een impuls geven aan verduurzaming van de sector. De samenwerking met hen en andere triple-helixpartners heeft een grote bijdrage geleverd aan het succes van deze initiatieven. Een concreet voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van de Werf van de Toekomst, die een belangrijke rol speelt in de innovaties binnen de sector. Naast economische en infrastructurele ontwikkelingen kende 2024 ook een bijzondere gebeurtenis: een officieel bezoek van Zijne Majesteit de Koning aan de regio. Dit bezoek onderstreepte de nationale erkenning voor de innovatieve en duurzame initiatieven binnen Smart Delta Drechtsteden.

Kortom, het sterke partnerschap tussen overheid, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen leidde tot vele nieuwe initiatieven die bijdragen aan de welvaart en het welzijn in onze regio. Een belangrijk succes voorkomend uit deze samenwerking is natuurlijk dat we in 2024 er voor de tweede keer in geslaagd zijn een grote Regio Deal, van 25 miljoen euro, met Drechtsteden-Gorinchem te sluiten. Deze samenwerking krijgt bovendien een vervolg in een verdere verkenning van de samenwerking met Gorinchem.

Wij spreken onze waardering uit voor alle bestuurders, medewerkers en partners die zich in 2024 hebben ingezet voor de versterking van de regio. De resultaten van dit jaar laten zien dat de Drechtsteden gemeenten zich gezamenlijk blijven onderscheiden als een innovatieve en veerkrachtige regio.

De noodzaak tot samenwerking en regionale investeringen blijft echter onverminderd groot. De uitdagingen op ruimtelijk-economisch vlak overstijgen bestuurlijke grenzen en een gezamenlijke inzet op tenminste de thema's van de Groeiagenda is voorwaardelijk voor maatschappelijke impact. In 2024 zijn wij gestart met een doorontwikkeling in de bestuurlijke samenwerking om onze slagkracht te bestendigen en strategische positie te versterken. Dit vergt de komende periode wederom veel inzet en samenwerkingskracht van al onze partners. Met vertrouwen kijken we uit naar de verdere voortzetting van deze positieve lijn in 2025.

Peter van der Velden
Voorzitter Smart Delta Drechtsteden

Jan de Vries
Vicevoorzitter Smart Delta Drechtsteden

INHOUDSOPGAVE

Bouwen	4
Ruimtelijke Ontwikkeling	6
Wonen en Volkshuisvesting	9
Werken en Economie	12
Bereikbaarheid en Mobiliteit	17
Energietransitie	22
Public Affairs en Lobby	26
Communicatie en Events	28
Regio Deal(s)	32
Financiële jaarverantwoording	35

BOUWEN

Wat willen we bereiken?

- Versnellen van de woningbouw (passende woningen)

Onze kernopgaven

Wij bouwen met snelheid en een duidelijke visie. Onze koers blijft vast, waarbij we realistische plannen maken die standhouden, zelfs in tijden van crisis. We houden hierbij altijd rekening met andere opgaven, zodat onze aanpak in samenhang blijft met bredere ontwikkelingen.

Daarnaast zetten we ons in voor het creëren van onderscheidende woonmilieus die niet alleen aansluiten bij de behoeften van vandaag, maar ook recht doen aan onze rijke historie en unieke ligging aan het water. Door deze elementen te combineren, zorgen we voor leefomgevingen die zowel karaktervol als toekomstbestendig zijn.Een ander speerpunt in onze aanpak is het versterken van de verbinding tussen woonwijken en het omringende landschap. We maken bewuste keuzes om groene verbindingen te realiseren, zodat natuur en bebouwing elkaar versterken en bewoners kunnen genieten van een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.

Wat hebben we bereikt?

De Regionale Bouwtafel is formeel ingesteld. Dit jaar heeft de provincie hiervoor subsidie verstrekt en voor het eerst is er ook contributie gevraagd aan de deelnemers. Dit draagt niet alleen bij aan een sterker commitment, maar verlaagt tegelijkertijd de kosten voor de regio. Daarnaast is aansluiting gezocht bij vertegenwoordigers van de Landelijke Versnellingstafel, om kennis en ervaringen breder te delen en de samenwerking te versterken.

Een belangrijke ontwikkeling binnen de regio is de totstandkoming van een versnellingsdashboard, ontwikkeld door studenten van de Hogeschool Rotterdam. Dit prijswinnende dashboard, bekroond als ‘Beste project van het jaar’, helpt bij het monitoren van de voortgang en het delen van inzichten. Het succes ervan heeft zelfs het landelijke beleid beïnvloed: inmiddels zijn alle regio’s verplicht een versnellingsdashboard in te richten. In 2025 zal het verder worden doorontwikkeld, zodat ook ontwikkelaars en woningcorporaties hun data hierin kunnen opnemen, wat de effectiviteit en transparantie verder vergroot.

Het invoeren van een voortgangsmonitor conform de bestuurs-opdracht ‘Monitoring van de woningbouwprogrammering en productie’ is echter een uitdaging gebleken. De complexiteit van de dataverzameling maakt het lastig om relevante en bruikbare gegevens te genereren. Om hierin verbetering te brengen, heeft een van de vier studenten die betrokken waren bij de ontwikkeling van het versnellingsdashboard, zijn stageopdracht bij ons uitgevoerd. Hij heeft in kaart gebracht welke data wél

nodig zijn voor een effectieve monitoring. Een nieuwe groep van vier studenten zal voortbouwen op zijn werk, met een specifieke focus op de dataverzameling bij ontwikkelaars.

In 2024 zijn in de zeven Drechtsteden tezamen 766 nieuwe woningen gerealiseerd en 192 overige toevoegingen. Er werden 253 woningen gesloopt. Per saldo een toevoeging van 628 woningen. Het aantal verleende bouwvergunningen was 1345, verdeeld over 400 huur en 945 koop. Dat ligt in lijn met de eerdere verwachting en zorgt voor een verwachte oplevering van 1345 woningen in 2025. In de praktijk blijkt dat alleen de aanbevelingen uit het rapport van Brink niet voldoende zijn. Er zijn regionale afspraken nodig en extra lokale uitvoeringskracht.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Regionale Bouwtafel/ Versnellingstafel

In 2022 is gestart met een verkenning naar de behoefte aan een regionale bouwtafel/versnellingstafel, eveneens een aanbeveling uit het rapport van Brink. Eind van dat jaar is bevestigd dat dit de spijker op z'n kop slaat. De deelnemers aan dit overleg hechten veel belang aan de bijeenkomsten en het aantal deelnemers en partijen breidt zich in de loop van het jaar steeds verder uit. Naast woningcorporaties, ontwikkelaars, bouwers, beleggers en makelaars is het onderwijs (mbo en hbo), waterschappen, omgevingsdiensten en investeerders aangesloten. Met het faciliteren van de Versnellingstafel uit de Regionale Realisatie Agenda (RRA) zijn daar ook de provincie en het ministerie van BZK/ VRO bijgekomen, en uiteraard vertegenwoordiging vanuit de regio door de voorzitters van de programma's Bouwen en Wonen. Het speelveld is daarmee goed vertegenwoordigd.

In de eerste bijeenkomst van 2024 is de Regionale Bouwtafel formeel ingesteld. Daarna is de Regionale Bouwtafel in 2024 nog vier keer bij elkaar geweest. Binnen de Regionale Bouwtafel hebben we ons gericht op het oplossen van kritische succesfactoren en het voeren van inhoudelijke gesprekken met onze belangrijkste stakeholders. Om de Regionale Bouwtafel verder te versterken, hebben we belangrijke stappen gezet om de regionale Versnellingstafel als integraal onderdeel hiervan te laten functioneren. Daarnaast hebben we meer focus aangebracht in de uitvoering van de Woondeal door het opstellen van een uitvoeringsagenda.

In 2023 is gestart met het maken en inrichten van een 'Versnellingsdashboard' door studenten van de Hogeschool. Uiteraard zijn de studenten door ons begeleid om tot een succesvol eindproduct te kunnen komen. Vanuit de voorzitter en de secretaris van de Versnellingstafel is overleg met andere Versnellingstafels uit de samenwerkende regio's van de Woondeal, de provincie en vertegenwoordigers van de landelijke Versnellingstafel om kennis en ervaringen uit te wisselen.

Bestuurlijke opdracht Monitoring van de woningbouwprogrammering

De gemeenten in de Drechtsteden hebben een grote ambitie op het gebied van woningbouw. In 2030 willen we dat er nog ongeveer 20.000 woningen zijn gebouwd in onze gemeenten, in de afgelopen jaren (vanaf 2016) zijn er zo'n 6.000 gerealiseerd. We constateren echter dat de woningbouwproductie op dit moment onvoldoende is om deze doelstelling te kunnen halen. Er zijn twee belangrijke verbeterpunten, die vorig jaar ook geconstateerd zijn door onderzoeksbureau Brink. Te weten het opstarten van een regionale bouwtafel en zorgen voor een betere monitoring van planningen, zodat tijdig kan worden bijgestuurd en tijdig besluiten worden genomen.

Invoeren van de monitor conform bestuursopdracht Monitoring van de woningbouwprogrammering en productie is een lastige gebleken. Gemeenten hebben moeite met de werkwijze die in Dordrecht wordt gevolgd, waardoor er minder relevante data kunnen worden gegenereerd. Via een stageopdracht wordt hier een nieuwe impuls aan te geven. Er wordt ondertussen gewerkt aan de inrichting van digitale systemen waarmee alle informatie in de toekomst makkelijker is op te halen en de meerwaarde voor de gemeenten zelf ook groter is.

Samenhang met andere opgaven

Samenhang met Wonen & Volkshuisvesting

Wonen heeft de focus op beleid en stuurt op de kwaliteit die we moeten bouwen in de regio: woningtype, prijssegment en eigendomsverhouding (koop/huur). Dit vormt de basis voor de versnelling van de bouw en de gebiedsontwikkelingen.

Externe betrekkingen en lobby

Voor de versnelling van de woningbouwopgave is een pleidooi gehouden over onze ambitie en de randvoorwaarden die daarvoor moeten worden ingevuld tijdens de bijeenkomst in Nieuwspoort voor Kamerleden in oktober.

Communicatie

In alle communicatie uitingen lag de focus op samenwerken en de gezamenlijke doelen voor de bouwopgave in de regio. Via onze eigen communicatiekanalen, waaronder LinkedIn en de maandelijkse nieuwsbrief van Smart Delta Drechtsteden hebben we laten zien wat er allemaal gebeurt in de regio en hebben we inspirerende verhalen laten vertellen door partners. Zo blijven de belangrijkste stakeholders betrokken en op de hoogte. Ook stonden we stil bij de formele instelling van de Regionale Bouw- & Versnellingstafel Drechtsteden en hebben we aandacht besteed aan de ontwikkeling van het dashboard om de woningbouw in de Drechtsteden beter te kunnen monitoren.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Wat willen we bereiken?

- Gezonde, groene en veilige leefomgeving door het samenbrengen van de opgaven die ruimte nodig hebben.

Onze kernopgaven

Wij hebben een helder inzicht in de ruimtevraag die voortkomt uit onze opgaven en ambities. Omdat de beschikbare ruimte in de regio beperkt is, maken we samen weloverwogen en integrale keuzes. Zo zorgen we ervoor dat elke vierkante meter optimaal wordt benut en in balans blijft met de bredere ontwikkelingen en behoeften van de regio.

Wat hebben we bereikt?

Het afgelopen jaar hebben we intensief gewerkt aan de Ruimtelijke Strategie Drechtsteden, de opvolger van de Handreiking Ruimtelijke Puzzel. Deze strategie richt zich op de lange termijn en biedt een gezamenlijke koers voor de ruimtelijke ontwikkeling van de regio. Door bestuurlijke bijeenkomsten, ambtelijke werkplaatsen en een raadsoploop hebben we breed draagvlak gecreëerd bij gemeenten. Daarnaast zijn in elke gemeente ‘Zomergesprekken’ gevoerd met triple helix-partners, zorgvuldig geselecteerd door de gemeenten zelf. Hierdoor is niet alleen de inhoud van de strategie versterkt, maar is ook de betrokkenheid van verschillende belanghebbenden vergroot.

Daarnaast is in juni een tweedaagse bijeenkomst georganiseerd in Eindhoven, waarbij bestuurders op het gebied van Bouwen & RO en Wonen & VHV samenkwamen. Deze inspirerende sessie heeft onder ander tot de opdracht geleid om een verkenning te starten naar de mogelijkheden om voorzieningen in de regio met een bovenlokale functie slim samen te organiseren.

Naast de ruimtelijke strategie is er een start gemaakt met het in kaart brengen van regionale voorzieningen. Hiervoor is een bestuurlijke opdracht opgesteld met als doel inzicht te krijgen in welke voorzieningen regionaal van belang zijn. Op basis van deze inventarisatie kan vervolgens worden bepaald hoe deze voorzieningen efficiënter en effectiever kunnen worden ingezet, zodat ze beter aansluiten op de behoeften van de regio.

Tegelijkertijd blijven we nauw betrokken bij de herziening van het omgevingsbeleid van de provincie Zuid-Holland. Dit beleid wordt jaarlijks aangepast in modules per beleidsterrein. Om extra werkdruk bij gemeenten te voorkomen en een consistente regionale afstemming te waarborgen, dient Smart Delta Drechtsteden jaarlijks een gebundelde zienswijze in. Dit zorgt voor een efficiënte en uniforme belangenbehartiging richting de provincie.

Een belangrijke ontwikkeling op regionaal niveau is de NOVEX ZR (Zuidelijke Randstad). Deze samenwerking biedt de mogelijkheid om NOVEX beter af te stemmen op andere programma's die relevant zijn voor de regio, zoals de Verstedelijkingsalliantie en de Ruimtelijke Strategie. Hierdoor ontstaat een samenhangend geheel waarin ruimtelijke plannen en investeringen op elkaar worden afgestemd, met als doel een sterke en toekomstbestendige ontwikkeling van de Drechtsteden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Ruimtelijke Strategie

Het kabinet heeft in de Ruimtelijke Ordeningsbrief van december 2022 drie nationale perspectieven met opgaven en enkele oplossingsrichtingen opgesteld met als basis, 'water en bodem sturend'. De provincies hebben de taak gekregen om met ruimtelijke voorstellen te komen. Dit is de input voor een nieuwe Nota Ruimte, waarvan de contouren nog door het demissionaire kabinet moesten worden uitgewerkt. Vanuit Smart Delta (Drechtsteden en Gorinchem) hebben we in 2023, onder tijdsdruk van de planning van het Rijk, een handreiking voor het ruimtelijk arrangement van provincie en Rijk opgesteld. Het is onze gezamenlijke input, naar Rijk en provincie waarin gezocht is naar een balans tussen de ruimtelijke functies in ons gebied. De kwaliteit van leven en brede welvaart zijn daarbij leidende principes.

In 2024 hebben we dit onderwerp verder opgepakt en een proces ingericht waarin ruimte was om vanuit de gemeenten en andere partners inbreng te leveren op een Ruimtelijke Strategie voor de regio. We hebben drie verschillende 'Werkplaatsen' georganiseerd met en voor de ambtelijke experts van alle gemeenten en de programmalijnen van de regio. Hier zijn inhoudelijke fundamenten gelegd voor de Ruimtelijke Strategie. Hiernaast hebben we in alle zeven gemeenten afzonderlijk zogenoemde 'Zomergesprekken' gevoerd waarin we lokaal in gesprek gingen met vertegenwoordigers van bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties, tezamen met de wethouder van de gemeente. Bovendien hebben we 10 september 2024 een brede 'Raadsoploop' georganiseerd waarbij we met raadsleden uit de regio in dialoog zijn geweest over diverse aspecten van deze strategie. Het is tevens in bestuurlijke overleggen met wethouders uit de regio volop aan de orde geweest.

Provinciaal– en Rijksbeleid

We volgen nauwlettend de ontwikkeling van relevant beleid op het gebied van RO en wonen informatiebijeenkomsten en werksessies bij. Waar nodig worden in samenwerking met de gemeenten zienswijzen voorbereid en hoorzittingen voorbereid. In 2024 waren onderstaande ontwikkelingen het meest relevant:

- 6e herziening omgevingsbeleid
- Start integrale herziening omgevingsbeleid
- Ruimtelijk Voorstel PZH
- Voorontwerp Nota Ruimte en Ruimtelijk Arrangement
- NOVEX Zuidelijke Randstad (ZR) en Haven Industrieel Complex.

De NOVEX ZR is rond de zomer van 2024 verbreed van de acht gemeenten van de Verstedelijkingsalliantie naar 31 gemeenten. Voor onze regio betekent dit, dat naast Dordrecht nu ook Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Papendrecht hiertoe behoren. Voor de NOVEX ZR is in 2024 een Ontwikkelperspectief opgesteld dat aan de betreffende colleges is voorgelegd. De insteek en doelstellingen van dit Ontwikkelperspectief sluiten goed aan bij de Ruimtelijke Strategie. Vanuit de regio zijn we deelnemer in het Strategisch kernteam voor de NOVEX ZR en houden we alle gemeenten aangesloten via het Ambtelijk- en Bestuurlijk Overleg.

Samenhang met andere opgaven

Voor de Ruimtelijke Strategie is de ruimtevraag van alle regionale programmalijnen meegenomen in het proces, evenals de lokale coalitieakkoorden en omgevingsvisies. Richting andere overheden en voor onderlinge verdeelvraagstukken hebben we een lange termijn visie nodig waarin het gedeelde verhaal staat en dat de basis is voor het verdelen van de schaarste.

Samenhang met Werken en Economie

De relatie tussen werkgelegenheid, woningbouw en ruimtelijke ordening kent twee belangrijke aspecten. Enerzijds vraagt de beroepsbevolking van de toekomst om een woningaanbod dat aansluit op hun behoeften, zoals huisvesting voor young professionals. Dit is essentieel om de regio aantrekkelijk en bereikbaar te maken en te houden als vestigingsplaats voor werkenden.

Anderzijds brengt de woningbouwopgave een verstedelijkingsdruk met zich mee, doordat er vooral binnen de bestaande verstedelijkingscontouren wordt gebouwd. In veel gevallen kan de economische functie goed worden gecombineerd met woonfuncties, zoals bij diensten, zorg, detailhandel en horeca. Bij gezoneerde industrie, waar milieucontouren van toepassing zijn, ligt dit complexer en kunnen er conflicterende belangen ontstaan. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging van waar transformatie naar wonen wenselijk is en waar bedrijvigheid behouden of verplaatst moet worden.

Samenhang met Bereikbaarheid en Mobiliteit

Een belangrijke pijler binnen de ruimtelijke strategie is het bouwen en verdichten rondom hoogwaardig openbaar vervoer (HOV). Dit wordt onder andere toegepast in het Oude Lijn-traject, waar de Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht onder valt, evenals de MerwedeLingelijn die als feeder voor de Oude Lijn fungeert. Ook de waterbushaltes en HOV-buslijnen spelen hierin een cruciale rol, zodat mobiliteit naadloos aansluit op de woningbouwontwikkelingen.

Daarnaast wordt het STOMP-principe toegepast, waarbij lopen, fietsen en openbaar vervoer centraal staan, voordat er naar de auto wordt gekeken. Dit draagt niet alleen bij aan de bereikbaarheid, maar verbetert ook het vestigingsklimaat en de luchtkwaliteit. Deze aanpak sluit goed aan bij de bredere focus op gezondheid binnen de Ruimtelijke Strategie en versterkt de leefbaarheid in de regio.

Samenhang met Energietransitie
De energietransitie is een van de meest bepalende factoren voor ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij netcongestie een grote uitdaging vormt. Om de woningbouw en andere ruimtelijke ontwikkelingen te kunnen blijven realiseren, is nauwe afstemming met de energieopgave noodzakelijk.

Bij nieuwbouw streven we ernaar om deze energieneutraal of energieleverend te ontwikkelen, zodat deze bijdraagt aan de verduurzaming van de regio. Tegelijkertijd vraagt de beperkte ruimte om een efficiënte verdeling tussen de woningbouwopgave en de energieopgave. Dit vereist zorgvuldige planning en integratie van duurzame oplossingen in ruimtelijke ontwikkelingen. De impact van nieuwbouw op het elektriciteitsnet wordt daarbij meegenomen in de netimpact-analyse en geborgd binnen de Regionale Energiestrategie, zodat de energievraag en ruimtelijke groei in balans blijven.

Externe betrekkingen en lobby
De lobby op de sectorale programma's raken ook de integrale ruimtelijke opgave.

Communicatie
Voor Ruimtelijke ordening hebben nog geen specifieke communicatieacties plaatsgevonden.

WONEN EN VOLKSHUIS-VESTING

Wat willen we bereiken?

We werken aan een passende woningvoorraad waarin we de (toekomstige) inwoners van onze regio kunnen huisvesten. Dit betekent dat we enerzijds een stevige inspanning leveren om bij te dragen aan het wegwerken van het grote woningtekort en anderzijds een impuls geven aan de regionale woningmarkt, zodat deze beter aansluit bij de vraag van verschillende doelgroepen. Ons woningaanbod moet zowel nieuwe bewoners aantrekken, die bijdragen aan een gezonde balans op de woningmarkt, als de huidige bewoners helpen om binnen de regio de juiste verhuisbewegingen op gang te brengen. Om deze uitdagende doelstelling te realiseren, brengen we meer focus aan in wat we bouwen en voor wie we bouwen.

Onze kernopgaven

De kernopgave binnen de woningbouwopgave is het creëren van een woningmarkt die beter aansluit op de behoeften van onze regio. Dit vraagt om een actieve sturing op de woningbouwopgave, een versterking van de samenwerking tussen betrokken partijen en het stimuleren van innovatieve oplossingen die bijdragen aan een duurzaam en toekomstbestendig woningaanbod.

Wat hebben we bereikt?

In de afgelopen periode hebben we belangrijke stappen gezet in het realiseren van onze woningbouwambities. Als voorzitter van de Woondeal regio Zuid-Holland Zuid zijn we een directe gesprekspartner geworden voor zowel de minister als de gedeputeerde. Dit heeft ertoe geleid dat er een subsidie van € 100.000 is toegekend voor de uitvoering van de Woondeal. Daarnaast heeft de provincie Zuid-Holland ons regionale woningbouwprogramma goedgekeurd en extra ruimte gecreëerd binnen de regionale woningbouwprogrammering voor het plan Maasterras in Dordrecht.

Om de ontwikkelingen op de woningmarkt goed te kunnen volgen en gericht te kunnen sturen op de woningbouwopgave, beschikken we nu over een actueel en volledig overzicht van de woningmarkt. Dit is mogelijk gemaakt door het Realstats-onderzoek, dat inzicht biedt in de particuliere huurvoorraad, en het Rigo-onderzoek, dat in samenwerking met de corporaties is uitgevoerd. Daarnaast hebben we de regionale huisvestingsverordening geactualiseerd met nieuwe afspraken over de huisvesting van inwoners die een maatschappelijke instelling verlaten. Dit is een belangrijke stap in de verdeling van schaarse, goedkopere woningen.

Verder hebben we de basis gelegd voor een gezamenlijke bestuurlijke ambitie binnen de regio door een 24-uurs inspiratiereis naar Eindhoven te organiseren. Tijdens deze reis is gewerkt aan een gedeelde visie op woningbouw en de manier waarop we deze opgave gezamenlijk kunnen oppakken

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De uitvoering van de Woondeal is in 2024 sterk beïnvloed door de ambities van toenmalig minister De Jonge en gedeputeerde Koning, die zich richtten op sociaal- en betaalbaar bouwen, de ruimte binnen de woningbouwprogrammering en de mogelijkheden om buitenstedelijk te bouwen. Wij hebben op bestuurlijk en ambtelijk niveau een actieve rol gespeeld in deze ontwikkelingen. Tegelijkertijd hebben we intensief samengewerkt met andere regio's en corporaties binnen Zuid-Holland Zuid. De samenwerking verloopt inmiddels soepel, waarbij vertegenwoordiging plaatsvindt op basis van goede onderlinge afstemming en vertrouwen.

Binnen de Regionale Bouwtafel hebben we ons gericht op het oplossen van kritische succesfactoren en het voeren van inhoudelijke gesprekken met onze belangrijkste stakeholders. Om de Regionale Bouwtafel verder te versterken, hebben we belangrijke stappen gezet om de regionale Versnellingstafel als integraal onderdeel hiervan te laten functioneren. Daarnaast hebben we meer focus aangebracht in de uitvoering van de Woondeal door het opstellen van een uitvoeringsagenda.

De regie op de regionale woningbouwprogrammering en de afstemming daarover is verder versterkt. Dit heeft ervoor gezorgd dat we onze resultaten op de juiste manier ter aanvaarding konden aanbieden aan de provincie, waardoor er ruimte is gecreëerd voor grotere woningbouwontwikkelingen, zoals het Maasterras in Dordrecht. Bovendien is hiermee een belangrijke randvoorwaarde gecreëerd voor gemeenten die subsidies van de provincie en het Rijk willen aanvragen.

Ook de samenwerking met woningcorporaties is de afgelopen periode aanzienlijk verbeterd. We hebben gezamenlijk een woningmarktanalyse laten uitvoeren en hiermee een stevig fundament gelegd voor nieuwe regionale afspraken. Daarnaast hebben we een verdiepend inzicht verkregen in elkaars financiële positie en de mogelijkheden en beperkingen die daarmee gepaard gaan.

Samenhang met andere opgaven

De opgave Wonen en Volkshuisvesting is nauw verbonden met andere opgaven, waaronder Bouwen en Ruimtelijke Ordening. Dit komt onder andere tot uiting in de uitvoering van de Woondeal, de vraagstukken rondom de woningbouwprogrammering en de samenwerking binnen de Regionale Bouwtafel. Vanwege deze samenhang is in 2024 besloten om de bestuurlijke overleggen op dit thema aan één tafel te voeren.

Daarnaast is er een sterke link met de opgave Werken en Economie. Het bouwen van voldoende passende woningen is essentieel voor het aantrekken en behouden van de toekomstige beroepsbevolking.

De energietransitie heeft eveneens een grote impact op de woningbouwopgave. Niet alleen voor nieuwbouwprojecten die moeten worden aangesloten op duurzame energiesystemen, maar ook voor de bestaande woningvoorraad, waar verduurzaming noodzakelijk is om het wooncomfort en de betaalbaarheid voor bewoners te verbeteren. In samenwerking met woningcorporaties werken we actief aan oplossingen om deze transitie op een efficiënte en haalbare manier te realiseren.

Externe betrekkingen en lobby

In 2024 hebben we sterk ingezet op een krachtige positionering van onze regio bij de provincie en het Rijk. Dit heeft ertoe geleid dat we een vaste plek aan tafel hebben en goed worden gevonden wanneer er beslissingen genomen moeten worden over woningbouwopgaven.

Onze lobbyboodschap richt zich op drie kernpunten: het wegwerken van het woningtekort, het versterken van de regio door woningbouw te concentreren rondom OV-verbindingen en het toegankelijk maken van financieringsbronnen. We zetten deze boodschap breed in, onder andere door deelname aan bijeenkomsten in Nieuwspoort en door actief betrokken te zijn bij de uitwerking van relevante onderdelen uit het regeerprogramma.

Communicatie

Om onze ambities op wonen en volkshuisvesting te realiseren, hebben we flink ingezet op de interne en externe communicatie met alle betrokken partijen. Door regelmatig updates te geven over de voortgang van de Woondeal en duidelijke afspraken met elkaar te maken, is de communicatie helder en transparant. Alle partijen zijn op de hoogte van de ontwikkelingen, worden betrokken en voelen de noodzaak om samen te werken. Door actief deel te nemen aan het publieke debat blijft onze regio zichtbaar en kan het invloed uitoefenen op de besluitvorming. Inspirerende verhalen vanuit onze partners hebben op een positieve manier bijgedragen aan het op de kaart zetten van de regio Drechtsteden als aantrekkelijke regio om te blijven wonen en/of naar te verhuizen. Ook is in samenwerking met de lokale gemeenten aandacht gegeven aan de Wet Goed Verhuurderschap en het meldpunt voor ongewenst verhuurgedrag.

RESULTATEN EN SUCCESSEN COMMUNICATIE BOUWEN, RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN WONEN 2024

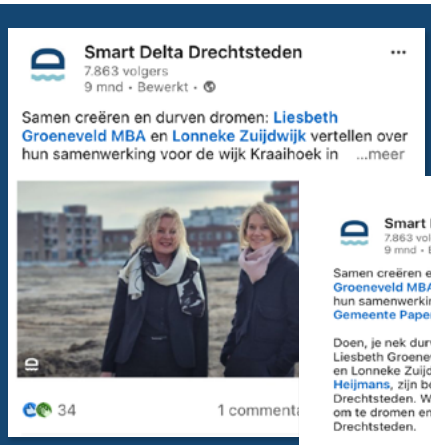

SAMEN CREËREN EN DURVEN DROMEN! IN GESPREK MET LONNEKE ZUIJDWIJK (HEIJMANS) EN LIESBETH GROENEVELD (WOONKRACHT10)

START BOUW BINNEN 2 JAAR IS DE NIEUWE NORM!

WONEN

25-09-2024

START BOUW BINNEN 2 JAAR IS DE NIEUWE NORM!

Tijdens de Regionale Bouwtafel op 13 september bij ABB Groep in Sliedrecht vertelde Evelyne Rademaker, partner va Executives, enthousia meer over Start bouw jaar is de nieuwe norm

Helm op! Ontdek bouwprojecten in de regio Drechtsteden tijdens de Dag van de Bouw ...meer

8 mnd • Bewerkt •

Helm op! Ontdek bouwprojecten in de regio Drechtsteden tijdens de Dag van de Bouw

Op zaterdag 8 juni openen verschillende bouwprojecten in de regio Drechtsteden hun deuren voor het publiek tijdens de jaarlijkse Dag van de Bouw. Dit is je kans om een kijkje te nemen bij de projecten in Hardinxveld-Giessendam, Zwijndrecht en Dordrecht.

Deze dag biedt een unieke kans om te leren over de nieuwste ontwikkelingen en innovaties in de bouwsector. Volg rondleidingen, bekijk de voortgang van de bouw en ontmoet (toekomstige) buurtbewoners! To leeftijden.

Praktische informa
Gemeente Zwij
Gemeente Dordre
Hardinxveld-Giess

HELM OP! DAG VAN DE BOUW!

WONEN

27-05-2024

HELM OP: DEZE PROJECTEN IN DE REGIO DRECHTSTEDEN ZIJN TE BEZOEKEN TIJDENS DAG VAN DE BOUW

Op zaterdag 8 juni openen verschillende bouwprojecten in de regio Drechtsteden hun deuren voor het publiek tijdens de jaarlijkse Dag van de Bouw. Dit... Lees meer over Helm op: deze projecten in de regio Drechtsteden zijn te bezoeken de Bouw

KAN DE WONINGBOUW SNELLER IN ONZE REGIO?

"Als we allemaal ons eigen pad blijven volgen, verandert er niets. De urgentie moet omhoog: planontwikkeling mag niet langer 6 jaar duren. De nieuwe norm is starten met bouwen binnen 2 jaar, zoals ook het Regeerprogramma van 13 september stelt. Dit vraagt om een andere manier van samenwerken: van toetsen en beoordelen naar een open verstandhouding en participatie vanaf het begin. Door parallel te plannen, wachten stappen niet onnodig op elkaar en werken alle stakeholders samen in een open-source proces om de randvoorwaarden vroegtijdig te organiseren."

Meer weten? Check de online tool: https://parallelplannen.nu

neer over de aanpak van Fakton: https://nxmv6D

nvooruit #woningbouw #snellerbouwen tor

START REGIONALE BOUW- & VERSNELLINGSTAFEL DRECHTSTEDEN
FOTO MET ALLE LEDEN VAN DE BOUWTAFEL

STUDENTENTEAM WINT AWARD MET DASHBOARD WONINGBOUW

Jaap Paans · 2e + Volgen
Raadgever, adviseur, proces...
8 mnd • Bewerkt •

Smart Delta Drechtsteden Studententeam Versnellingsdashboard Bouwtafel wint Creating impact with Data award 2024.
180 studenten Hoger Onderwijs Drechtsteden / Hogeschool Rotterdam verdeeld over 40 teams en even zoveel corporate en publieke opdrachtgevers streden donderdag 13 juni om de eer van meest impactvolle project.
De Regionale Bouwtafel Drechtsteden heeft tot doel bij te dragen aan sneller & meer woningen bouwen in de Drechtsteden. Ontwikkelaars, corporaties, makelaars, gemeenten, onderwijsinstellingen, waterschappen, omgevingsdiensten, provincie en Rijk werken samen aan de ontwikkeling van een versnellingsdashboard. Cas van de Langerijt, Jari Kleine, Johan Boer en Maarten van Bruggen hebben interdisciplinair samengewerkt en een werkend dashboard ontwikkeld waarin data vanuit verschillende perspectieven kan worden bekeken, kaartlagen op regionaal, lokaal en projectniveau inzichtelijk maakt waar knelpunten zitten, planningsverschillen zichtbaar worden en voortgang kan worden getoond. Door koppeling met gegevens over nutsvoorzieningen wordt ook zichtbaar wanneer bijvoorbeeld netcongestie kan optreden of de

ECONOMIE & WERKEN

Wat willen we bereiken

De regio Drechtsteden heeft de ambitie om een innovatieve en concurrerende topregio te zijn. Dit betekent dat we talent willen ontwikkelen en behouden en tegelijkertijd economische groei willen stimuleren. Onze focus ligt op het verkleinen van de arbeidsmarktkrapte en het creëren van passende banen voor de (toekomstige) beroepsbevolking. Daarnaast streven we ernaar om duurzame economische groei op lange termijn te borgen en de sociaal-economische status van onze inwoners te verbeteren. Dit draagt bij aan de versterking van de brede welvaart in de regio.

Onze kernopgaven

Om deze ambities te realiseren, ligt de kern van ons programma in de versterking van de arbeidsmarkt en het stimuleren van economische groei, richting duurzaamheid en energietransitie:

- Krapte arbeidsmarkt: De verhouding banen, afgezet tegen de potentiële beroepsbevolking, is nog steeds scheef. Ook zien we dat de toegevoegde waarde in de traditioneel grote sectoren in de regio (logistiek, vervoer en industrie) achterblijft op de rest van Nederland en zelfs in enkele sectoren gedaald is (ten opzichte van landelijke stijging). Daarom zetten we in op het verbinden van talent aan kansrijke sectoren en het bevorderen van publiek-private samenwerkingen. Daarnaast stimuleren we innovatie en ondernemerschap en werken we aan een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- Ruimte voor groei: de nog vrij uitgeefbare terreinen in onze regio worden schaarser en de druk op het stedelijk gebied steeds groter. Met elkaar moeten we kijken hoe we komen tot een efficiënter ruimtegebruik van de beschikbare terreinen, met voldoende milieuruimte en in het bijzonder ruimte voor onze maritieme, technologische industrie. Dit vraagt om een regionale ruimtelijke strategie, waarbij we met behulp van onze uitvoeringsorganisaties (zoals ROM-D) ruimte kunnen vrijspelen.
- Verhoging toegevoegde waarde: door stimulering innovatie binnen de bedrijven en sectoren. Tegelijkertijd diversificatie van onze regionale economie wat de economie weerbaarder moet maken. Dit vraagt om een aanpak die over de gemeentegrenzen heen gaat.

Wat hebben we bereikt?

Op het gebied van arbeidsmarkt en menselijk kapitaal hebben we in 2024 belangrijke stappen gezet. Zo is een publiek-privaat scholingsfonds opgezet voor zowel werkenden als niet-werkenden. Dit Regio Deal project, met een totale investering van 1,7 miljoen euro inclusief 50% cofinanciering, is in voorbereiding en zal in 2025 live gaan. Hierdoor kunnen maar liefst 1.000 aanvragen worden gehonoreerd. Daarnaast is de verbinding tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties versterkt, met als doel maximale maatschappelijke impact te realiseren. Dit project, met een budget van 680.000 euro en 50% cofinanciering, heeft zich uitgebreid naar Zwijndrecht en Sliedrecht. Een belangrijke ontwikkeling is de oprichting van Werkcentrum Drechtsteden, dat per 1 januari 2025 operationeel is. In 2024 zijn

verschillende leerwerktrajecten gefaciliteerd bij onder andere GKN Fokker, Bouwmensen en Beroepentuin. Ook is er gestart met de wijkaanpak 'Werken in de energietransitie' in Sliedrecht en Dordrecht-West, waarbij huurders van woningcorporaties worden betrokken bij duurzaamheidsprojecten in hun eigen wijk. Bovendien is er extra aandacht voor techniekpromotie op scholen via initiatieven als Sterk Techniek Onderwijs en Techkwadraat.

Op basis van alle voorinvesteringen die afgelopen jaar zijn gedaan in het vergroten van het netwerk van (mkb) bedrijven, waarbij we met elkaar investeren in innovatie, met behulp van financiering vanuit de Regio Deal, zien we dat we langzaam maar zeker steeds meer aansluiting vinden bij de verschillende Rijksprogramma's. Ook het aantal bedrijven dat hieraan deelneemt groeit. Een aantal voorbeelden:

- Er zijn diverse grote innovatieprojecten ingediend bij nationale programma's, zoals de Sectoragenda Maritieme MaakIndustrie en GroenvermogenNL, met aanzienlijke cofinanciering vanuit het regionale bedrijfsleven. Deze projecten liggen op het vlak van de energietransitie naar waterstof toepassingen en het verhogen van de arbeidsproductiviteit in de scheepsbouw via digitalisering en robotisering. Totale volume van deze projecten ligt op ca 37 miljoen euro.
- In de Regio Deal zijn diverse projecten opgenomen die bijdragen aan verduurzaming van de scheepvaart. Hierin investeert de regio ca. 8 miljoen euro en brengt het bedrijfsleven een vergelijkbaar bedrag aan cofinanciering in.
- Ook is de samenwerking met YES!Delft verder uitgebreid door innovatieve startups te koppelen aan innovatieve maritieme bedrijven, onder meer op het vlak van autonoom varen.
- De regio heeft zich internationaal gepositioneerd door deelname aan internationale beurzen, zoals SMM Hamburg, onder de vlag van Rotterdam Maritime Capital of Europe.
- Daarnaast is de Scale Innovation Award georganiseerd om innovatie in het regionale bedrijfsleven te bevorderen en nieuwe samenwerkingen tussen bedrijven en instellingen te stimuleren.

Een groot ruimtelijk project is de Werf van de Toekomst, waarbij we als regio samen met onze uitvoeringsorganisatie ROM-D inzetten op een ontwikkeling 20 tot 25 hectare watergebonden bedrijventerrein. Dit maakt het mogelijk om ruimte te creëren voor nieuwe vestigingen en groei van maritieme bedrijven. De herontwikkeling van de Merwedehavens is hierbij een concreet voorbeeld. Dit is vooraf gegaan door de verplaatsing van het bedrijf Peute en kwaliteitsversterking voor de oevers, mede gefinancierd door een bijdrage uit de Regio Deal.

Tot slot werken we met het accountmanagement samen aan thema's waar veel mkb'ers belang aan hechten, zoals de bevordering van regionale inkoop. Door bijeenkomsten en masterclasses hebben 60 mkb bedrijven actief deelgenomen aan dit proces.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Om deze resultaten te bereiken, hebben we een breed scala aan acties ondernomen. Voor het scholingsfonds is een adviescommissie opgericht met publieke en private partners, waaronder Werkgevers Drechtsteden, Werkgeversvereniging Zorg & Welzijn, FNV, UWV, Sociale Dienst Drechtsteden en Da Vinci College. Daarnaast is de methodiek van innovatietafels geïntroduceerd, waardoor ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden gezamenlijk vraagstukken kunnen aanpakken. In samenwerking met de Duurzaamheidsfabriek en PPS SCALE zijn diverse trajecten opgezet om techniek en energietransitie verder te integreren in de regio. Bovendien is de sociale samenwerking uitgebreid naar meerdere gemeenten, waardoor een breder netwerk van maatschappelijke betrokkenheid is ontstaan.

Op economisch vlak is een strategische samenwerking opgezet met TU Delft en YES!Delft om innovatie en startups te stimuleren. Ook zijn diverse consortia ingediend bij nationale innovatieprogramma's, zoals de nationale Sectoragenda MMI en GroenvermogenNL. Binnen de regionale maritieme sector zijn nieuwe allianties opgezet, waaronder de Smart Shipping Hub en de ZED-Hub voor emissievrije baggersector.

Samenhang met de andere opgaven

De beschikbaarheid van voldoende en goed geschoold menselijk kapitaal is essentieel voor de realisatie van alle regionale opgaven. Bijvoorbeeld voor de energietransitie, waarbij technische vakmensen nodig zijn voor de implementatie van duurzame projecten. Ook in de woningbouw en infrastructuurontwikkeling speelt de arbeidsmarkt een sleutelrol. Onze economische inspanningen sluiten direct aan op de Maritieme Agenda, regionale innovatieprogramma's en de Regionale Energiestrategie (RES). De Werf van de Toekomst draagt bovendien bij aan de ruimtelijke ontwikkeling.

Samenhang met de opgave Bereikbaarheid en mobiliteit: in de regio Drechtsteden liggen veel banen op bedrijventerreinen die alleen via de weg bereikbaar zijn. Grote infrastructurele projecten aan bruggen en tunnels de komende jaren zorgen voor flinke hinder en hebben daarmee negatieve impact op het ondernemingsklimaat. Een regionale aanpak en mobiliteitsplan zijn nodig om de druk te verlichten.

Samenhang met de opgave Bereikbaarheid en mobiliteit: in de regio Drechtsteden liggen veel banen op bedrijventerreinen die alleen via de weg bereikbaar zijn. Grote infrastructurele projecten aan bruggen en tunnels de komende jaren zorgen voor flinke hinder en hebben daarmee negatieve impact op het ondernemingsklimaat. Een regionale aanpak en mobiliteitsplan zijn nodig om de druk te verlichten.

Samenhang met Energietransitie: inmiddels is netcongestie in bijna de gehele regio een feit. Vanuit de RES wordt regionaal instrumentarium aangeboden om samen met de bedrijven te werken aan een oplossing. Samen met de Werkgevers Drechtsteden wordt daarvoor gewerkt aan het opzetten van energiecoöperaties, gericht op het delen van energie.

Externe betrekkingen en lobby

Om onze regionale belangen te behartigen, zijn we actief betrokken bij nationale beleidsvorming. We hebben een sterke positie ingenomen binnen de Regio Deal en waren actief betrokken bij het Tweede Kamerbezoek. Daarnaast zijn we in gesprek met landelijke netwerken en sectoragenda's om onze doelen te verwezenlijken. Samenwerking met het Rijksregiebureau MMI heeft geresulteerd in strategische afspraken ter ondersteuning van onze economische en ruimtelijke agenda.

Communicatie

Via onze eigen communicatiekanalen en externe media (vakbladen, pers, partnerkanalen), communiceerden we actief over de successen op triple helix niveau. Belangrijke onderwerpen waren onder meer *Werf van de Toekomst, het pilotproject ZEDHub voor volledig elektrisch baggeren, de samenwerking met Stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemen* en de *succesvolle Masterclasses Regionaal Inkopen.* Met een gerichte communicatie aanpak versterkten we de lobby voor de sector en positioneerden we de regio als een innovatieve maritieme topregio, met een gezonde arbeidsmarkt en een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

We ondersteunden de business developers en maakten zichtbaar welke successen voortkwamen uit de innovatie roadmaps Refit Alliantie, ZEDHub en Smart Shipping Hub. We hebben ingezet op het scheppen van condities voor het vergroten van de innovatiekracht in de regio, onder andere door communicatie-inzet voor de evenementen '*Scale Innovation Award*' en '*Maritime Innovation Platform*'. Ook informeerden we bedrijven en onderwijsinstellingen over subsidiemogelijkheden en regelingen, waarmee we hen opriepen actief aan de slag te gaan met innovatie. Daarnaast brachten we de samenwerking met YES!Delft in beeld en toonden we de impact van de startup aanpak op het gebied van innovatie. Tot slot droegen we bij aan de zichtbaarheid van het *Werkcentrum Drechtsteden* en communiceerden we over initiatieven die talenten aan onze regio binden, denk aan het *Scholingsfonds Drechtsteden en Studentenfestival Drechtsteden.*

RESULTATEN EN SUCCESSEN COMMUNICATIE WERKEN & ECONOMIE 2024

BEKIJK DE VIDEO!

STUDENTEN WERKEN VOOR REFIT ALLIANTIE AAN MODEL VOOR MARITIME EXPERIENCE CENTER

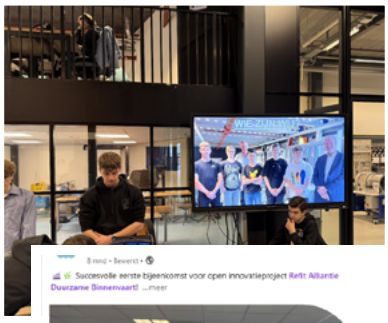

ZEDHUB

Hoe kunnen we technisch en betaalbaar bestaande schepen vergroenen?

Hoe kun je technisch en betaalbaar vergroenen op onze bestaande schepen? (die vraag moet de Refit Alliantie antwoord geven. Dit is een samenwerkingsverband van bedrijven, overheid, onderwijs en kennisinstelling van Smart Delta Drechtsteden. Kwartiermaker Pieter Boersma en CEO Rolf Maliepaard van de Koninklijke Van der Wees Groep leggen uit hoe het er nu v staat met deze alliantie.

▲ Baggerschip Christiaan-P van Paans Van Oord doet voortaan emissieloos zijn werk. © PR

Eerste baggerklus ooit voltooid zonder druppel diesel te verstoken

Bij de gemeente Dordrecht, het Havenbedrijf Rotterdam, baggeraar Van Oord en samenwerkingsverband Smart Delta Drechtsteden zijn ze er enorm trots op. Voor het eerst in de Nederlandse baggerhistorie, zo schrijven zij, is een grootschalige baggeroperatie volledig batterij-elektrisch uitgevoerd.

ONDERSTEUNING REFIT ALLIANTIE

SAMENWERKING YES!DELFT: HOE DRAAGT DE SAMENWERKING BIJ AAN INNOVATIE?

SCHUTTEVAER

Home Actueel Binnenvaart Zeevaart Scheepsbouw Visserij Techniek Opinie Vacatu

MARITIME INNOVATION PLATFORM

Sneller maritieme innovaties door samenwerking Delftse startups en Smart Delta Drechtsteden

Smart Delta Drechtsteden en Startup-ondersteuner YESDelft gaan een samenwerkingsverband aan om innovaties in de maritieme sector te versnellen. Dit maakten zij donderdag 4 april bekend tijdens het Maritime Innovation Platform in Dordrecht.

STUDENTEN KRIJGEN EEN PODIUM TIJDENS SCALE INNOVATION AWARD 2024

Innovatieprijs voor warmtepomp die in tien minuten is geïnstalleerd: 'Plaatsen hem alsof het een dakraam is'

Met een stille warmtepomp die in tien minuten bijna onzichtbaar in het dak van een woning wordt geïnstalleerd, de Hydrotop, wekt het Hardinxveldse Dutch Heat Pump Solutions (DHPS) belangstelling uit binnen- en buitenland. Het bedrijf heeft er de Scale Innovation Award 2024 mee gewonnen.

COMMUNICATIE MASTERCLASSES REGIONAAL INKOPEN

Business Speeddaten om regionale inkoop te stimuleren in de regio Drechtsteden

08 juni 2024 • 08:58

REGIO - Op 4 juni vond het inspirerende event 'Business Speeddaten' plaats bij Van Wijngaarden Groothandel B.V. in Sliedrecht. Tijdens het event kregen bedrijven, overheid en onderwijs de kans om elkaar beter te leren kennen. Het doel? De regionale inkoop stimuleren.

Erik van Noordenne, directeur Bouw- en Inframensen, trad op als dagvoorzitter. Chris van Benschop, wethouder van Dordrecht en lokale trekker van de pijler Werken & Economie, opende het evenement. Zij benadrukte het belang van regionale samenwerking en inkoop. "Als gemeente Dordrecht proberen we zoveel mogelijk regionaal in te kopen. Hiermee stimuleren we de regionale economie, verlagen we samen de CO2-uitstoot en creëren we werkgelegenheid voor onze inwoners."

DRECHTSTEDEN STUDENTENFESTIVAL

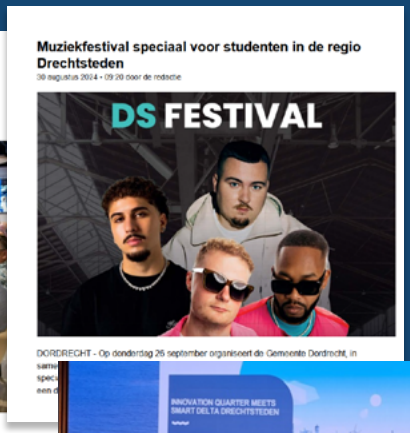

Muziekfestival speciaal voor studenten in de regio Drechtsteden

30 augustus 2024 • 09:20 door de redactie

DORDRECHT - Op donderdag 26 september organiseert de Gemeente Dordrecht, in

COMMUNICATIE-INZET VOOR REGIONALE AANPAK STICHTING MBO

FACILITERENDE ROL GEMEENTEN

Tijdens het programma deelden de wethouders meer over de faciliterende rol van de gemeenten bij het Maatschappelijk Bet
Ondernemen. Zo ondersteunt gemeente Dordrecht de stichting en het label 'Ondernemen met Impact' al vanaf de beginfase.
januari 2025 gaan ook gemeenten Zwijndrecht en Sliedrecht de samenwerking met de stichting aan. Financiële middelen uit
Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem helpen hierbij. Hiermee bouwen zij voort op de maatschappelijke initiatieven die al spel
de regio. Met hun ondersteunende rol, willen de gemeenten de kracht van de gemeenschap vergroten en laten zien dat het s
en-economische domein elkaar kunnen versterken.

Symbolische ondertekening gemeente Sliedrecht, gemeente Zwijndrecht en Stichting Maatschappelijk Betrokken Ondernemen

ONDERSTEUNING EVENT INNOVATIE ROADMAPS, IN SAMENWERKING MET IQ

EXPOSURE VOOR INNOVATIEPROJECTEN REFIT ALLIANTIE, ZEDHUB, SMART SHIPPING TIJDENS MARITIME INNOVATION PLATFORM

lta Drechtsteden

7.863 volgers

8 mnd • Bewerkt •

Eerste workshop Smart Shipping in de regio Drechtsteden: de toekomst van slimme scheepvaart ...meer

24 2 commentaren

SMART SHIPPING HUB

Sliedrecht's Smart Energy Hub: dé innovatieve aanjager voor duurzame energievoorziening

Waterstof is een belangrijk alternatief voor fossiele brandstoffen in de verduurzaming van industrie transport. In de meeste gevallen wordt aardgas gebruikt voor de productie ervan. De nieuwe Smart Energy Hub in Sliedrecht is straks leverancier van volledig fossielvrije waterstof en richt zich daarmee op het realiseren van lokale, duurzame energievoorziening. Het initiatief is opgezet via de Innovatietafel Waterstof van Werkgevers Drechtsteden en wordt onder andere ondersteund door het samenwerkingsverband Smart Delta Drechtsteden. Binnen dit verband werken bedrijven, onderwijs en overheid samen aan een sterke, innovatieve regio. De Smart Energy Hub betreft één van de grootste innovatieprojecten in de regio en levert een belangrijke bijdrage aan versnelling van de energietransitie.

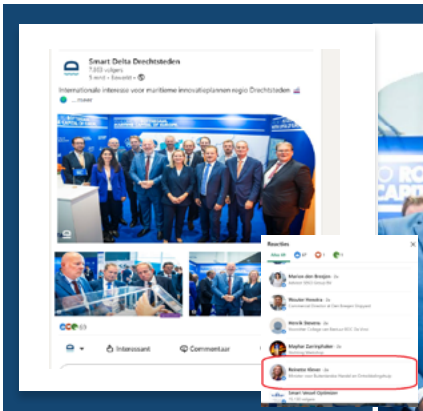

VERSTERKEN LOBBY-AANPAK VOOR DE MARITIEME MAAKINDUSTRIE

ONDERSTEUNING INWONERSBIJEENKOMSTEN, ALS ONDERDEEL VAN PROGRAMMA ONBENUT ARBEIDSPOTENTIEEL

BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT

Wat willen we bereiken?

We bekijken bereikbaarheid in samenhang met extra woningen en banen, zodat nieuwe woon- en werklocaties optimaal verbonden zijn met infrastructuur. Samen met onze partners werken we aan innovatieve mobiliteitsoplossingen die bijdragen aan een efficiënte en duurzame regio. Hierbij geven we prioriteit aan openbaar vervoer, fietsen, wandelen en deelmobiliteit om de doorstroming te verbeteren en de leefbaarheid te vergroten.

Onze kernopgaven

We zetten stappen richting de realisatie van het Waterbus ontwikkelplan en de verdere uitrol van het watertaxi-netwerk, waarmee we duurzame en efficiënte vervoersmogelijkheden over water versterken. Daarnaast werken we het meerjaren maatregelenplan, dat in 2023 bestuurlijk is vastgesteld, verder uit om structurele verbeteringen in de bereikbaarheid te realiseren.

Samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en Rijkswaterstaat voeren we de MIRT-verkenning A15 uit, waarbij we onderzoeken of en hoe een verbreding van de A15 mogelijk is om de doorstroming te verbeteren. Tegelijkertijd zetten we in 2024 sterk in op de regionale lobby, met specifieke aandacht voor het bereikbaar houden van de regio Drechtsteden tijdens het geplande groot onderhoud aan de Van Brienenoordbrug.

Om deze mobiliteitsopgaven te ondersteunen, richten we ons actief op het ontsluiten van externe financieringsbronnen, zodat we de benodigde middelen kunnen inzetten voor duurzame en toekomstbestendige oplossingen.

Wat hebben we bereikt?

In 2024 is de Regio Deal pilot voor de watertaxi stopgezet, en het resterende budget is overgeheveld naar een goedlopend mobiliteitsproject. Dit besluit kwam voort uit de financiële uitdagingen binnen de Waterbus organisatie. Hierdoor kon de provincie haar harde voorwaarde – samenwerking met de Waterbus – niet waarmaken. Ook de verdere doorontwikkeling van de Waterbus is in 2024 on hold gezet, omdat de provincie zich vooral richtte op de overdracht van aandelen en de nieuwe deelname van Damen Shipyards.

Het meerjaren maatregelenplan (MMP), dat is opgesteld in samenwerking met Rijkswaterstaat, de provincie Zuid-Holland

en verschillende gemeenten, is in 2024 verder uitgewerkt in een doorstromingsplan voor de A15. Dit plan geeft richting aan het verminderen van filedruk op het hoofdwegennet en het beperken van sluipverkeer op omliggende wegen. Daarnaast heeft de lobby richting Tweede Kamerleden ervoor gezorgd dat extra middelen beschikbaar zijn gesteld voor mobiliteitsmaatregelen. Op het gebied van de MIRT-verkenning A15 is de situatie onveranderd gebleven, aangezien de huidige minister nog geen nieuw besluit heeft genomen over het dossier.

De lobby voor de bereikbaarheid van de regio tijdens het groot onderhoud van de Van Brienenoordbrug heeft ertoe geleid dat er extra aandacht is gekomen voor de gevolgen van deze werkzaamheden. Door ons aanbod om de snelheid op de N3 te verlagen als stikstofreductiemaatregel, hebben we geprobeerd de vergunningverlening te ondersteunen. Hier hebben we in 2024 nog geen terugkoppeling op ontvangen. Ondertussen is de aanbesteding voor het groot onderhoud van de brug mislukt, waardoor Rijkswaterstaat een nieuw plan heeft moeten opstellen. Dit heeft de planning vertraagd en de impact op de regio vergroot, met een langere periode van hinder in 2028 en 2029 als gevolg.

Als reactie op deze ontwikkelingen hebben we in 2024 belangrijke stappen gezet om alternatieven te bieden voor de verwachte verkeersdrukte. Dit heeft geleid tot een extra bijdrage van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat van 16 miljoen euro voor investeringen in regionale hubs en verbeterde fietsroutes. Daarnaast hebben we samen met Gorinchem en de provincie Zuid-Holland een Regio Deal binnengehaald van 6 miljoen euro voor de metropolitane fietsroute door Dordrecht, Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht. In totaal hebben we 22 miljoen euro opgehaald om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Om de mobiliteitsopgaven in de regio aan te pakken, hebben we de focus gelegd op zowel lange termijnplanning als directe maatregelen. We hebben intensief samengewerkt met verschillende partners, waaronder Rijkswaterstaat, de provincie Zuid-Holland en gemeenten zoals Gorinchem en Molenlanden, om het MMP verder uit te werken. Dit plan richt zich op het verminderen van de filedruk op de A15, A16, A27 en N3 en op het beperken van sluipverkeer op onderliggende wegen. Door de vertaling van het MMP naar een concreet doorstromingsplan voor de A15 hebben we sterke onderbouwing kunnen bieden voor onze lobby richting het ministerie en de Tweede Kamer.

Daarnaast hebben we een actieve rol gespeeld in de gesprekken over het groot onderhoud van de Van Brienenoordbrug. In 2023 werd ons gemeld dat het onderhoud in 2026 zou starten en meerdere jaren zou duren, met ernstige gevolgen voor de regionale bereikbaarheid. We hebben aangedrongen op tijdige investeringen in openbaar vervoer als alternatief, zoals uitbreiding van trein- en waterbuscapaciteit, de aanleg van regionale hubs bij ov-knooppunten en de verbetering van fietsroutes. Deze maatregelen zijn doorgerekend in het doorstromingsplan A15 en hebben geleid tot de extra financiële bijdrage van het ministerie. Samen met Gorinchem en de provincie Zuid-Holland hebben we bovendien de Regio Deal voor de metropolitane fietsroute gerealiseerd. Hierdoor kunnen de gemeenten Dordrecht, Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht investeren in de fietsverbinding naar Rotterdam, wat essentieel is om mensen uit de auto te krijgen en de verkeersdruk te verminderen.

Door een combinatie van strategische lobby, regionale samenwerking en concrete projectvoorstellen hebben we in 2024 substantiële investeringen veiliggesteld en een solide basis gelegd voor verdere verbeteringen in de bereikbaarheid van de regio.

Samenhang met andere opgaven

Een goed vestigingsklimaat voor bedrijven en inwoners begint met een goede bereikbaarheid van de regio.

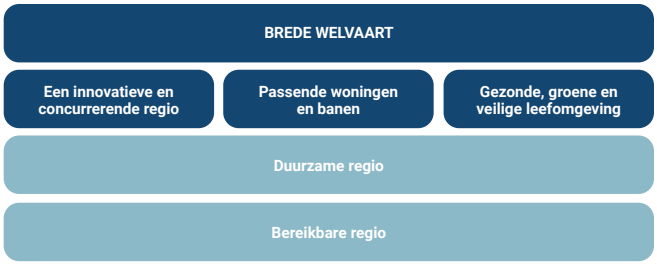

Externe betrekkingen en lobby

Op 24 oktober presenteerden Rik van der Linden (Dordrecht) en Ramon Pardo (Alblasserdam) in Nieuwspoort aan Kamerleden de groeiende bereikbaarheidsproblemen van de Drechtsteden, een cruciale toegangspoort tot de Randstad. De A15 en A16 staan structureel in de file top 10, maken deel uit van een Europese vervoerscorridor en het openbaar vervoer verslechtert door afschaling van bus- en Waterbusdiensten. Terwijl de verbreding van de A15 steeds wordt uitgesteld, zetten we in op oplossingen via drie sporen: een verbeterde treinverbinding tussen Geldermalsen, Gorinchem en Dordrecht, een doorstromingsplan met hubs, fiets- en watervervoer en de integratie van wmo-vervoer met vaste busroutes. Extra investeringen zijn nodig, maar cruciaal om de regio bereikbaar en economisch sterk te houden.

Samen met de ondernemers hebben we opnieuw de lijn naar minister Madlener uitgezet via ONL en TLN. De lobby op ‘meer geld naar de regio in verband met de bereikbaarheid en de opgave VBB’ is via de nieuwe voorzitter van Ondernemend Nederland in 2024 weer in gang gezet na de verkiezingen en blijft lopen via de ondernemers. Het heeft in 2024 nog net geleid tot een gesprek met de minister.

Communicatie

In 2024 ondervond de regio grote verkeershinder door onder andere de werkzaamheden aan de A15 en de Papendrechtse brug. In samenwerking met Rijkswaterstaat en Zuid-Holland Bereikbaar hebben we zoveel mogelijk ondernemers en inwoners geïnformeerd en gestimuleerd om zich voor te bereiden op deze werkzaamheden. Hierbij werden de Drechtstedengemeenten voorzien van toolkits met gerichte content per doelgroep, om te gebruiken voor de lokale communicatie. Het hele jaar door informeerden we onze stakeholders via de corporate communicatiekanalen (social media, nieuwsbrief, website) over wegafsluitingen, fietsstimuleringsacties en informatieve webinars. Door middel van interviews, artikelen en online campagnes is ingezet op het stimuleren om slimmer om te gaan met mobiliteit, zoals hybride werken, deelmobiliteit, reizen met de Waterbus of reizen buiten de spits. Enkele voorbeelden zijn het interview met Peute, diverse fietsacties in de lente en extra korting op de Waterbus.

RESULTATEN EN SUCCESSEN COMMUNICATIE BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT 2024

60-MINUTEN WEBINAR OM HET MOBILITEITSBELEID BIJ BEDRIJVEN TE VERDUURZAMEN

AUTO DELEN? FRITS LAKEMEIER VAN VERENIGING DEELAUTO IS FAN

REISKORTING OP EEN NS-ABONNEMENT TIJDENS DE A15-WERKZAAMHEDEN

KORTING MET DE WATERBUS TIJDENS DE MEIVAKANTIE

AANKONDIGING SAMENWERKING MET RIVEER VOOR DE VEERDIENST BIESBOSCH

OP DE FIETS IN DE WINTER; KORTING OP JE REGENKLEDING VIA ZUID-HOLLAND BEREIKBAAR

SMART DELTA DRECHTSTEDEN GAAT VOOR BETERE BEREIKBAARHEID

ERNSTIGE VERKEERSHINDER: AFSLUITING DEEL VAN DE DRECHTTUNNEL VANAF 14 FEBRUARI 2025

Op **14 februari 2025** start Rijkswaterstaat met het vervangi **Drechttunnel**. De werkzaamheden duren vijf weken en reizi forse hinder. De Drechttunnel heeft vier tunnelbuizen. Tijde van de 2 tunnelbuizen richting Breda of Rotterdam dicht. D tot meer dan 60 minuten! Bereid jezelf, je organisatie en be thuiswerken, fietsen, het OV of reizen buiten de spits. Ook z reizen te stimuleren. Samen houden we de **regio bereikbaa**

Lees verder

NIEUWSBRIEFBERICHT VANUIT SMART DELTA DRECHTSTEDEN OVER DE AFSLUITING VAN DE DRECHTTUNNEL VANWEGE WERKZAAMHEDEN AAN DE VERLICHTING

WINKELEN MET DE WATERBUS; HEEL DE MAAND DECEMBER MET 50% KORTING REIZEN

SAMEN HOUDEN WE DE REGIO BEREIKBAAR
TOOLKIT | DECEMBER 2024 | 5E EDITIE

TOOLKIT SPECIFIEK GERICHT OP DE WERKZAAMHEDEN AAN DE DRECHTTUNNEL IN 2025

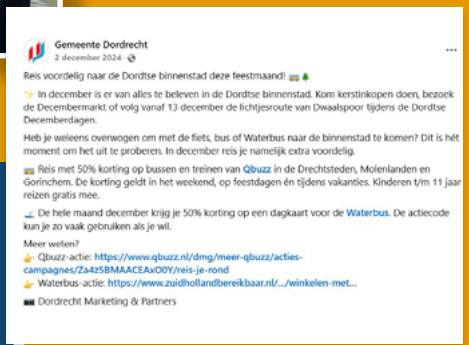

FACEBOOK POST VAN GEMEENTE DORDRECHT OVER ACTIES VANUIT QBUZZ EN WATERBUS RONDOM DE FEESTDAGEN

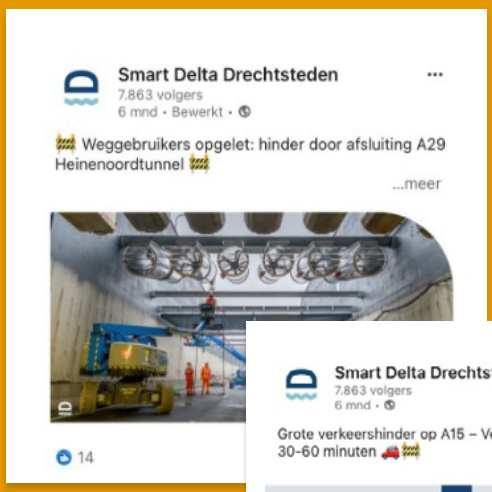

COMMUNICATIE VERKEERSHINDER

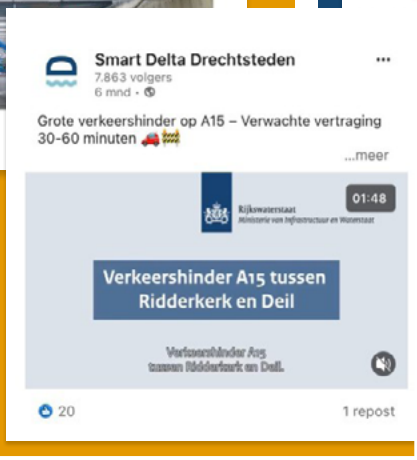

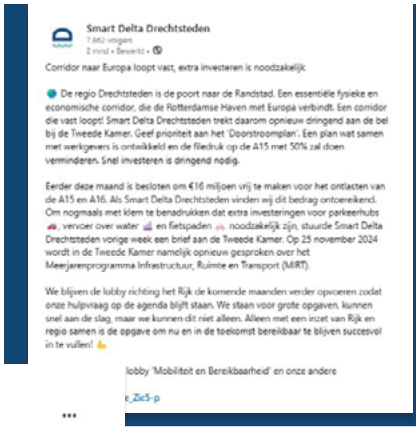

LOBBY VOOR DE MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID IN DE REGIO

BEKIJK DE VIDEO!

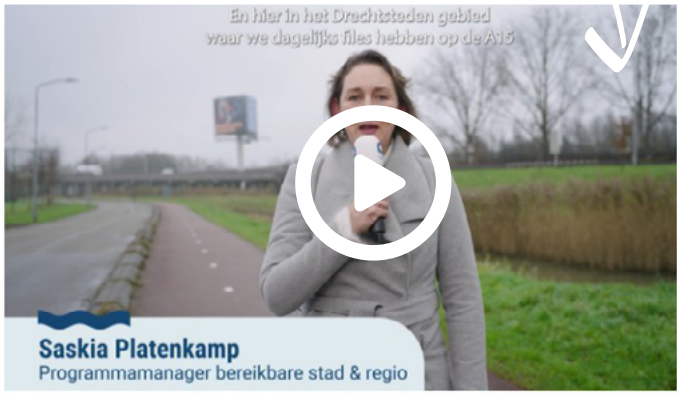

TERUGBLIK VAN ONZE EINDEJAARSBOODSCHAP OP HET PROJECT SNELFIETSROUTE LANGS DE A15 VOOR EEN BETERE BEREIKBAARHEID

REGIOKAART MET DE LOBBYPLANNEN WAAR DE REGIO DRECHTSTEDEN ZICH OP MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID INZET

BEDRIJFSVERPLAATSING PEUTE GROUP ZORGT VOOR JAARLIJKSE AFNAME VAN 27.500 VRACHTAUTO'S OP DE WEGEN

INNOVATIETAFEL BEREIKBAARHEID OM ONDERNEMERS TE STIMULEREN ZICH HIERVOOR AAN TE MELDEN

ENERGIETRANSITIE

Wat willen we bereiken?

We streven samen naar een duurzame regio en werken aan slimme en innovatieve oplossingen voor het nieuwe energiesysteem. We realiseren de doelstellingen uit de Regionale Energiestrategie 1.0 voor 2030 en streven naar een betaalbare, betrouwbare en duurzame energievoorziening. Hierbij staat de balans tussen economie, leefbaarheid en de kwaliteit van landschap en natuur centraal. Omdat we steeds vaker tegen de grenzen van het energiesysteem aanlopen, zoals de netcongestie die sinds december voor vrijwel de hele regio geldt, is het essentieel om de energietransitie mee te nemen in alle regionale opgaven. Door slim en integraal te kijken naar de verschillende uitdagingen, kunnen we het energiesysteem efficiënter benutten en de noodzakelijke verzwaring ervan versnellen.

Onze kernopgaven

Onze kernopgave is het realiseren van een toekomstbestendig energiesysteem dat de groei van onze regio ondersteunt. Dit doen we door netcongestie aan te pakken, energiecoöperaties te stimuleren, de infrastructuur te versterken en duurzame opwekking te bevorderen. Daarnaast zetten we in op innovatie, zoals de ontwikkeling van een digital twin en het verbeteren van de wet- en regelgeving, zodat de energietransitie haalbaar en betaalbaar blijft voor iedereen.

Wat hebben we bereikt?

In 2023 is de eerste voortgangsrapportage van de Regionale Energiestrategie opgeleverd en in 2025 volgt de tweede. Inmiddels zijn in elke gemeente energiecoöperaties gestart of in oprichting, dankzij nauwe samenwerking tussen ondernemers, overheden en netbeheerders. De digital twin is verder ontwikkeld met geavanceerde visualisaties en functionaliteiten, waardoor bedrijven en gemeenten beter inzicht krijgen in hun energiegebruik en optimalisatiekansen. We streven naar een verdere opschaling naar 45 energiecoöperaties in de regio.

Ook is in samenwerking met Stedin een overeenkomst ondertekend om de verzwaring van het laagspanningsnet aan te pakken. Dit omvat de toevoeging van 800 extra transformatorhuisjes en de aanleg van nieuwe elektriciteitskabels. Daarnaast is een regionale Taskforce Aanpak Netcongestie opgericht om de realisatie van netverzwaring te versnellen en het bestaande net efficiënter te benutten.

Op het gebied van duurzame energieopwekking zijn belangrijke stappen gezet, zoals de voorbereidingen voor het Opwek van Energie op Rijksgronden (OER)-traject en de vergunningverlening voor zonneparken in Hardinxveld-Giessendam en Zwijndrecht. Bovendien is een visie opgesteld voor zon op de Betuwelijn en zon en wind in Dordrecht.

Daarnaast hebben we als tweede regio in Nederland een Europese aanbesteding doorlopen voor het Meerjarige Collectieve Ontzorgingsprogramma (MCO), waarbij een marktpartij is aangesteld om bewoners te ondersteunen bij verduurzamingsmaatregelen en subsidieaanvragen. Een mijlpaal in de warmtetransitie is de realisatie van warmteleidingen onder de Merwede, die de netwerken van Dordrecht en Sliedrecht met elkaar verbinden. Hierdoor kan vanaf 2025 100% duurzame warmte worden geleverd aan Sliedrecht.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben nauw samengewerkt met ondernemersverenigingen, netbeheerders en overheden om energiecoöperaties op bedrijventerreinen te realiseren. Door deze samenwerking is het aantal coöperaties snel gegroeid en wordt kennis actief gedeeld. De verdere ontwikkeling van de digital twin heeft geholpen bij het optimaliseren van het energiegebruik en het identificeren van knelpunten.

Om de netcongestie aan te pakken, zijn we een samenwerking met Stedin aangegaan om het laagspanningsnet te versterken. Dit heeft geleid tot een concreet plan voor de uitbreiding van transformatorhuisjes en elektriciteitskabels. Tegelijkertijd hebben we een Taskforce Aanpak Netcongestie opgericht, waarin we samen met Stedin oplossingsrichtingen ontwikkelen en implementeren. We hebben bijgedragen aan het provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) door lokale optimalisatiemogelijkheden in kaart te brengen. Dit heeft geresulteerd in een duidelijk beeld van hoe de regio slimmer met energie kan omgaan en de belasting op het net kan verminderen.

Op het gebied van duurzame energieopwekking hebben we vergunningstrajecten ondersteund en het OER-project voorbereid. Daarnaast hebben we ons ingezet voor de realisatie van grootschalige zonneparken en de ontwikkeling van een regionale visie op zonne- en windenergie. Het MCO-programma is opgezet om verduurzamingsmaatregelen bij bewoners te versnellen. Door een Europese aanbesteding te doorlopen, hebben we een marktpartij gevonden die gemeenten ondersteunt in het adviseren en uitvoeren van isolatiemaatregelen.

Voor de warmtetransitie hebben we de samenwerking tussen gemeenten, netbeheerders en bedrijven versterkt, wat heeft geleid tot de aanleg van warmteleidingen onder de Merwede.

Samenhang met andere opgaven

De energietransitie is nauw verbonden met de opgaven binnen wonen, economie en mobiliteit.

- *Bouwen en Wonen:* We streven naar energieneutrale of energieleverende nieuwbouw. We stemmen de ruimtevraag vanuit woningbouw af op de energieopgave en vertalen de impact van nieuwbouw naar netcapaciteit in de Regionale Energiestrategie
- *Economie en Werken:* Grote investeringen in energie-infrastructuur versterken de regionale economie en arbeidsmarkt. We stimuleren regionale bedrijven om werkzaamheden uit te voeren en voorkomen knelpunten door een tekort aan geschoold personeel.
- *Bereikbaarheid en Mobiliteit:* We realiseren laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer, stimuleren fiets- en OV-gebruik en ondersteunen waterstofinitiatieven. De impact van mobiliteitskeuzes wordt meegenomen in de Regionale Energiestrategie.

Externe betrekkingen en lobby

We zetten ons in voor een haalbare, betaalbare en houdbare energietransitie en pleiten voor verbeterde wet- en regelgeving. Daarnaast positioneren we de Drechtsteden als koploper en nationale kennispartner in de energietransitie.

Communicatie

Om de energietransitie breed te ondersteunen, hebben we verschillende communicatiemiddelen ingezet. Het nieuwe online energieplatform biedt inwoners en bedrijven handelingsperspectief en faciliteert kennisdeling. We beheren en ontwikkelen dit platform actief, zodat het aansluit bij de behoeften van gemeenten en stakeholders.

Daarnaast hebben we twee maal de Energiekrant Duurzaam Drechtsteden uitgebracht, een special in huis-aan-huiskranten waarin regionale en lokale ontwikkelingen rond de energietransitie worden belicht. We ontwikkelden ook toolkits voor gemeenten om deze publicaties effectief te promoten. Voor het MCO-programma hebben we voorbereidingen getroffen voor een gerichte campagne. Daarnaast hebben we gemeenten ondersteund in de communicatie over de warmtetransitie en bij de regionale lobby richting het Rijk, variërend van contentontwikkeling tot perscontacten. Om kennisuitwisseling te bevorderen, hebben we diverse werkgroepen en expertgroepen georganiseerd waarin communicatiecollega's van verschillende gemeenten ervaringen en inzichten delen. Ook sluiten we aan bij pilotprojecten om te leren van de communicatieaanpak en deze kennis toe te passen in andere gemeenten. Daarnaast hebben we de huisstijl doorontwikkeld, blijven we projecten uit de energietransitie promoten via nieuwsbrieven en sociale media en organiseren we bijeenkomsten om stakeholders op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen.

RESULTATEN EN SUCCESSEN COMMUNICATIE ENERGIETRANSITIE 2024

JANUARI: NIEUW ONLINE REGIONAAL ENERGIEPLATFORM DUURZAAM DRECHTSTEDEN

JUNI EN SEPTEMBER: ENERGIEKRANT

MAANDELIJKSE NIEUWSBRIEF ENERGIETRANSITIE

BEKIJK DE VIDEO!

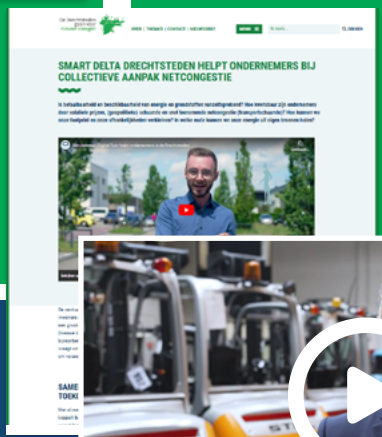

COMMUNICATIE NETCONGESTIE EN ENERGIESYSTEMEN

COMMUNICATIE WARMTETRANSITIE

ONDERSTEUNING LOBBY WARMTENET (SEP – DEC)

VERDERE ONTWIKKELING HUISSTIJL

ENERGIE ACTUEEL

OVERIGE COMMUNICATIE

PUBLIC AFFAIRS

Wat willen we bereiken?

Het doel van Public Affairs is om de belangen van de regio richting provincie en Rijk te behartigen en daarbij medewerking en steun van het Rijk te verkrijgen voor maatschappelijke uitdagingen die zowel regionaal als nationaal van belang zijn. Door de ontwikkelagenda van de regio af te stemmen op de agenda van de Tweede Kamer, zorgen we voor een gerichte en effectieve lobby.

Onze kernopgaven

De lobby inzet is geconcentreerd op zes prioritaire thema's: Economie/Maritiem, Mobiliteit, Energie, Bouwen en Wonen, Brede Welvaart en PFAS/Chemours. Binnen deze thema's werken we actief aan beleidsbeïnvloeding, samenwerking met stakeholders en het verkrijgen van middelen en ondersteuning vanuit het Rijk.

Wat hebben we bereikt?

In 2024 zijn diverse moties ingediend en zijn er position papers opgesteld voor thema's zoals Maritiem, Defensie, PFAS en bodemdaling. Daarnaast is een coördinator voor PFAS aangesteld, is het maritieme programma 'Werf van de Toekomst' ontwikkeld en zijn extra middelen gegenereerd voor energie en mobiliteit.

Verder zijn er 11 werkbezoeken georganiseerd voor Tweede Kamerleden en bewindslieden, naast evenementen zoals de City Safari Den Haag, de strategenbijeenkomst rond Prinsjesdag en de succesvolle Nieuwspoort bijeenkomst waar vijf Kamerleden met ons in gesprek gingen over de uitdagingen van de regio. Ook is er gestart met een business intelligence-systeem om beter in te spelen op de agenda van de Tweede Kamer, wat heeft geresulteerd in een wekelijks rapport.

Op het gebied van de maritieme lobby is een regiegroep opgericht en is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Gorinchem. Daarnaast is actief input geleverd in de bestuurlijke overleggen binnen de Drechtsteden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vanuit Public Affairs worden ontwikkelingen op de zes lobbylijnen geagendeerd, zijn de verantwoordelijkheden op die lobbylijnen onderverdeeld en wordt actief bijgedragen aan de opvolging ervan. Dit ondersteunt niet alleen de lobby richting provincie en Rijk, maar draagt ook bij aan de verdere programmaontwikkeling binnen Smart Delta Drechtsteden. Er vindt op regelmatige basis overleg plaats met programmamanagers en portefeuillehouders over de acties en aanvliegroute van de lobby.

Door een gestructureerde aanpak en inhoudelijke afstemming van de lobbypunten wordt inzichtelijk waar de verschillende programma's van Smart Delta Drechtsteden elkaar raken en waar synergie mogelijk is. Dit zorgt ervoor dat de regio met een eenduidige en krachtige boodschap optreedt richting provincie en het Rijk.

Samenhang met andere opgaven

De zes lobbylijnen zijn direct verbonden met andere opgaven binnen de regio. De onderwerpen Mobiliteit, Energie en Bouwen en Wonen zijn bijvoorbeeld essentieel voor economische groei en leefbaarheid. Brede Welvaart en PFAS/Chemours spelen een belangrijke rol in het verbeteren van de regionale milieukwaliteit en volksgezondheid. De maritieme sector is belangrijk voor de regionale economie en positionering van de regio en vraagt om sterke samenwerking met overheden en bedrijven.

Communicatie

Om de lobby effectief te ondersteunen, is communicatie een essentieel onderdeel van de strategie. In 2024 is gestart met het ambassadeursjournaal om de beleidsmakers en onze in- en externe stakeholders maandelijks te informeren over belangrijke ontwikkelingen op het gebied van public affairs. Het journaal wordt gedeeld via de Smart Delta website, nieuwsbrief en LinkedIn. Deze kanalen worden ook ingezet om te communiceren over werkbezoeken en bijeenkomsten. De eerste aflevering van het journaal is meegenomen in deze jaarverantwoording.

In 2024 zijn we ook gestart met een gestructureerde actieve persbenadering. Dit heeft geleid tot een aantal publicaties in landelijke dag- en vakbladen die de positionering van de regio met haar kansen en uitdagingen versterken. Aan deze positionering is ook gewerkt door de organisatie van bijeenkomsten, gerichte communicatiecampagnes en ondersteunende middelen zoals position papers en banners

RESULTATEN EN SUCCESSEN PUBLIC AFFAIRS

24 OKTOBER 2024 - NIEUWSPOORT DEN HAAG

4 MAART 2024 - WERKBEZOEK KAMERLID D66 MPANZU BAMENGA

BEKIJK DE VIDEO!

29 MAART 2024 - WERKBEZOEK KAMERLID VOLT MARIEKE KOEKKOEK

SMART DELTA AMBASSADEURSJOURNAAL

25 JANUARI - WERKBEZOEK ZIJNE MAJESTEIT KONING WILLEM-ALEXANDER EN MINISTER MICKY ADRIAANSENS ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT AAN HOLLAND SHIPYARDS GROUP EN KOEDOOD MARINE GROUP

STRATEGENBIJEENKOMST PRINSJESDAG 2024

COMMUNICATIE EN EVENTS

Wat willen we bereiken?

De regio Drechtsteden positioneren als een aantrekkelijk gebied om te wonen, werken, leven, studeren en ondernemen en als een regio die zich maximaal inzet voor brede welvaart.

Onze kernopgaven

We zetten ons in om het merk Smart Delta Drechtsteden verder te laden en de visuele stijl consistent te bewaken en beheren. Dit gaat hand in hand met het bepalen en realiseren van de communicatieambities per opgave, zodat iedere ontwikkeling binnen de regio helder en eenduidig wordt gecommuniceerd.

Daarnaast ondersteunen we Public Affairs bij de lobby richting de provincie en het Rijk, met als doel de kansen voor versterking van de regio Drechtsteden te vergroten. Dit doen we onder andere door een strategische inzet van media en communicatie, waarbij de social mediastrategie en bredere mediastrategie direct bijdragen aan de realisatie van de Public Affairs doelen.

De doorontwikkeling van communicatiemiddelen speelt hierin een belangrijke rol. We werken continu aan verbeteringen op het gebied van de website, nieuwsbrief en social media, zodat de regio optimaal zichtbaar en herkenbaar blijft. Daarbij verbinden we de regionale corporate communicatie met de lokale en gemeentelijke communicatie, waardoor de boodschap op alle niveaus consistent en effectief wordt uitgedragen.

Tot slot organiseren we verbindende events die bijdragen aan de regionale samenwerking en zorgen we voor de bijbehorende communicatie om de impact van deze bijeenkomsten te versterken.

Wat hebben we bereikt?

We hebben de positionering van Smart Delta Drechtsteden als belangrijke maritieme regio verder versterkt door middel van diverse bijeenkomsten en publicaties in de vakpers. Dit draagt bij aan de zichtbaarheid van de regio en benadrukt de economische en strategische betekenis van de maritieme sector.

Daarnaast heeft de regio zich met een triple helix-aanpak gepresenteerd op de Nationale Carrièrebeurs in de RAI, waarbij de communicatie zich richtte op het positioneren van de regio Drechtsteden als een aantrekkelijke regio om in te werken. Dit event gaf een breed en jong publiek inzicht in de carrièremogelijkheden binnen de regio en versterkte het werkgeversimago van Smart Delta Drechtsteden.

Een ander belangrijk moment in de communicatie was de bekendmaking van het sluiten van de Regio Deal 5e tranche, waarbij helder is gecommuniceerd hoe deze deal bijdraagt aan de groei en versterking van de regio.

Op het gebied van lobby en public affairs hebben we waardevolle ondersteuning geboden door verschillende communicatie uitingen en evenementen te organiseren. Tijdens de start van de Tour de France Femmes in Dordrecht hebben we bijvoorbeeld een evenement georganiseerd voor belangrijke regionale en nationale stakeholders. Hiervoor is een speciale projectenkaart ontwikkeld met een totaaloverzicht van lopende en geplande projecten binnen de Groeiagenda en Regio Deals. Daarnaast hebben we op banners onze lobbylijnen vertaald naar kernboodschappen, zodat onze gasten in één oogopslag inzicht kregen in de strategische prioriteiten van de regio. Een ander belangrijk initiatief was de organisatie van een netwerksymposium in Nieuwspoort, waarvoor verschillende communicatiemiddelen zijn ontwikkeld. Dit event heeft concreet bijgedragen aan de zichtbaarheid van de regio in de landelijke media, met de publicatie van meerdere artikelen in zowel regionale als nationale nieuwsbronnen. Daarnaast heeft het symposium geleid tot werkbezoeken van Kamerleden aan de Drechtsteden, waarmee de betrokkenheid van de landelijke politiek verder is vergroot.

Naast de specifieke communicatieactiviteiten voor Public Affairs en de regionale opgaven hebben we meerdere bijeenkomsten georganiseerd om kennisdeling en samenwerking binnen de regio te bevorderen. Zo zijn er een collegeontmoeting en twee raadsoplopen georganiseerd, waarbij gemeentebestuurders met elkaar in gesprek gingen over actuele ontwikkelingen en beleidskeuzes. Daarnaast hebben we een grootschalige triple helix regiobijeenkomst op 13 juni gefaciliteerd, die goed werd bezocht en waarbij vertegenwoordigers uit overheid, bedrijfsleven en onderwijs samenwerkten aan de verdere ontwikkeling van de regio.

Ook via social media en nieuwsberichten hebben we actief gecommuniceerd over werkbezoeken van Kamerleden en gedeputeerden, waardoor de lobby inspanningen nog beter zichtbaar zijn geworden. Ter ondersteuning van deze inspanningen zijn diverse position papers, factsheets en thematische kaarten, zoals een innovatiekaart en een bereikbaarheidskaart, ontwikkeld. Deze middelen bieden inhoudelijke onderbouwing voor de lobbylijnen en versterken de

strategische communicatie richting beleidsmakers en andere stakeholders.

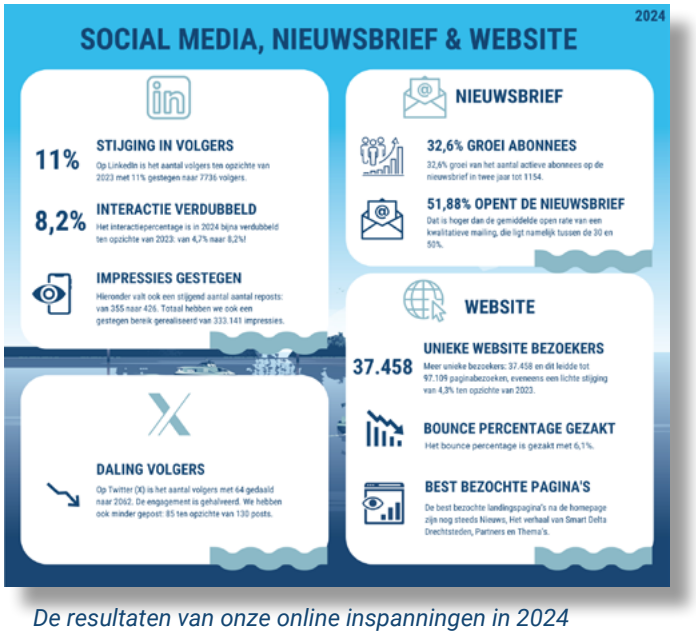

De resultaten van onze online inspanningen in 2024

Ook hebben we in 2024 zeven edities van de Smart Delta Donderdagen georganiseerd, een belangrijk platform voor bestuurders om kennis en inzichten te delen en gezamenlijk richting te geven aan de strategie en uitvoering van regionale ambities.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We adviseren proactief onze opdrachtgevers en zetten deze adviezen waar nodig om in concrete communicatieacties en evenementen. Met een integrale blik brengen we ontwikkelingen van buiten naar binnen door sociale media en andere relevante platforms te monitoren op thema's die aansluiten bij de Groeiagenda en Public Affairs. Op basis hiervan informeren we onze interne stakeholders en zorgen we voor scherpe, actuele communicatie.

Door continu nieuwswaardige ontwikkelingen, zowel intern als extern, te analyseren en te vertalen naar gerichte communicatieboodschappen en aantrekkelijke content, versterken we de positionering van Smart Delta Drechtsteden. We evalueren het bereik en de waardering van onze activiteiten en passen onze strategie aan waar nodig. Om de communicatie inspanningen optimaal te laten aansluiten bij de organisatieambities, zijn we gestart met Focus op Communicatie, waardoor we onze acties beter prioriteren en structureren. Dit heeft geresulteerd in een actuele content- en eventkalender die input levert voor onze eigen kanalen en zorgt voor een haalbare planning.

Daarnaast hebben we in samenwerking met een ervaren PR-manager uit de regio de banden met landelijke pers en maritieme vakbladen versterkt, waardoor de zichtbaarheid van de regio in vakmedia en nationale pers is toegenomen. We zijn in gesprek gegaan met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven en onderwijs, om beter in te spelen op hun wensen en voorwaarden voor een constructieve samenwerking. Daarbij zetten we onze eigen communicatiemiddelen en eventstrategie in om deze samenwerkingen optimaal te ondersteunen.
Om de interne betrokkenheid te vergroten, maken we gebruik van SID, wonen we interne bijeenkomsten bij of organiseren we deze zelf om collega's te informeren en hen als ambassadeurs van Smart Delta Drechtsteden te betrekken. We ontwikkelen draaiboeken en communicatieplannen en faciliteren brainstormsessies om creatieve concepten te bedenken voor onze communicatie- en eventacties. Indien nodig verzorgen we de aanbesteding bij externe partijen.

Verder stemmen we onze communicatieactiviteiten nauw af met het team Recruitment, dat onder de vlag van Smart Delta Drechtsteden opereert, zodat alle uitingen en campagnes op elkaar aansluiten. Tot slot hebben we een belangrijke redactionele en vormgevingsbijdrage geleverd aan de planning- en control cyclus, met een tijdige oplevering van zowel het uitvoeringsprogramma als de jaarverantwoording.

RESULTATEN EN SUCCESSEN CORPORATE COMMUNICATIE 2024

POSITIONERING ALS BELANGRIJKE MARITIEME REGIO VIA VERSCHILLENDE BIJEENKOMSTEN EN PUBLICATIES

TRIPLE HELIX DEELNAME AAN DE NATIONALE CARRIÈREBEURS IN DE RAI

Bedrijven, overheid en onderwijs uit Drechtsteden voor het eerst samen op Nationale Carrièrebeurs

Onder de vlag van 'Smart Delta Drechtsteden' presenteren vijf bedrijven, zeven gemeenten, drie regionale overheidsdiensten én Dordrecht Academy zich gezamenlijk op de Nationale Carrièrebeurs, die vandaag van start gaat in de RAI Amsterdam. "Omdat dat we met deze partijen de handen ineenslaan en onszelf als regio op de kaart zetten."

EEN COLLEGEONTMOETING EN TWEE RAADSOPLOPEN

COMMUNICATIE EN PERSBERICHTEN OVER DE WERKBEZOEKEN IN DE REGIO

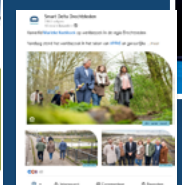

ORGANISATIE VAN EEN NETWERKSYMPOSIUM IN NIEUWSPOORT. HEEFT GELEID TOT EEN AANTAL ARTIKELEN IN REGIONALE EN LANDELIJKE MEDIA EN KAMERLEDEN OP WERKBEZOEK

COMMUNICATIEMIDDELEN ALS POSITION PAPERS, FACTSHEETS EN EEN INNOVATIE- EN BEREIKBAARHEIDSKAART DIE ONZE LOBBYLIJNEN ONDERBOUWEN

BEKIJK DE VIDEO!

EEN GOED BEZOCHTE TRIPLE HELIX REGIOBIJEENKOMST OP 13 JUNI

DE RESULTATEN VAN ONZE ONLINE INSPANNINGEN IN 2024

EVENT TIJDENS DE START VAN DE TOUR DE FRANCE FEMMES IN DORDRECHT MET BELANGRIJKE STAKEHOLDERS UIT DE REGIO EN DAARBUITEN

PARTNERS AAN HET WOORD, SUCCESSEN VAN 2024

REGIO DEAL(S)

Wat willen we bereiken?

We zetten ons actief in voor het verbeteren van de brede welvaart in de regio Drechtsteden-Gorinchem door het uitvoeren en monitoren van projecten die onderdeel zijn van de Regio Deals 3e en 5e tranche (Regio Deal I en II). Deze projecten richten zich op economische groei, sociale inclusie en duurzaamheid, met als doel de regio veerkrachtiger en toekomstbestendiger te maken.

Door de uitvoering van Regio Deal I en II versterken we bestaande initiatieven en breiden we activiteiten uit die direct bijdragen aan de brede welvaart. Dit doen we door samen te werken met overheden, ondernemers en kennisinstellingen, zodat projecten optimaal aansluiten bij de regionale ambities en impact genereren op het gebied van werkgelegenheid, innovatie en leefbaarheid.

Tegelijkertijd zorgen we voor een zorgvuldige monitoring van de voortgang van de Regio Deals. Door middel van gerichte analyses en rapportages bewaken we de effectiviteit van de projecten en sturen we bij waar nodig, zodat we de beoogde doelen behalen en de regio zich blijft ontwikkelen op een manier die economisch en sociaal duurzaam is.

Wat hebben we bereikt?

In 2024 hebben we de resultaten van de Regio Deal I gemonitord en de jaarverantwoording aangeboden aan het Rijk. Van de 20 projecten die binnen deze deal vallen, zijn inmiddels acht afgerond, tegelijkertijd worden er zes projecten naar verwachting in 2025 afgerond. Voor vijf projecten wordt verlenging van de looptijd aangevraagd en één project is stopgezet.

Daarnaast heeft het Rijk 25 miljoen euro toegekend aan de regio Drechtsteden-Gorinchem op basis van de ingediende propositie voor de 5e tranche Regio Deals (Regio Deal II). In samenwerking met ruim 70 partners en de Rijksoverheid hebben we deze tweede deal gesloten en de afspraken vastgelegd in een convenant.

Dankzij de bijdragen van het Rijk in twee Regio Deals wordt, samen met onze partners, ruim 100 miljoen euro geïnvesteerd in de brede welvaart van de regio Drechtsteden-Gorinchem, waarmee we concrete stappen zetten richting een duurzame en toekomstbestendige regio.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Regio Deal I

Het is inmiddels vier jaar geleden dat de eerste Regio Deal is gesloten tussen de Drechtsteden-Gorinchem, provincie Zuid-Holland en het Rijk die gezamenlijk ruim 45 miljoen euro investeren in versterking van de brede welvaart via drie pijlers: Human Capital, Toegepaste Innovatie en Dynamische Oevers. De afgelopen jaren is door alle gemeenten, samen met provincie en Rijk, voortvarend gewerkt aan de uitvoering van alle 20 projecten van deze Regio Deal. Over het algemeen loopt de uitvoering van projecten volgens planning. Voor vijf projecten (allen gerelateerd aan gebiedsontwikkeling binnen de drie pijlers) zal een verlenging van de uitvoeringstermijn worden aangevraagd in 2025. Deze verlenging is in 2024 al besproken met het Rijk. De pilot Innovatief Personenvervoer over Water kan door omstandigheden voor een deel niet worden uitgevoerd. De vrijgekomen middelen zijn door de Triple Helix Stuurgroep toegewezen aan het project Transferium Kinderdijk.

Er is inmiddels een goede werkwijze ontstaan om de voortgang van de projecten en de effecten op de brede welvaart te monitoren. Daarnaast monitoren we ieder jaar een aantal indicatoren brede welvaart die zijn gekoppeld aan de pijlers. Aanvullend op deze cijfers, die veelal worden bijgehouden door het CBS, hebben we in 2024 een tweede meting gedaan waarbij, naast de indicatoren brede welvaart, ook een bewoners enquête is uitgezet (met name voor de pijler Dynamische Oevers) en stakeholdergesprekken zijn gevoerd (met name voor de pijlers Toegepaste Innovatie en Human Capital). Het blijkt wel dat het lastig is om de directe invloed van de Regio Deals op brede welvaart getalsmatig te meten. Vanuit de gesprekken over de projecten zien we echter dat de interventies resultaat hebben en mooie projecten zijn afgerond, zoals de Noordkade in Hendrik-Ido-Ambacht die in maart 2023 feestelijk werd geopend. En de verplaatsing Peute van Dordrecht naar Alblasserdam, waarmee veel vrachtverkeer van de N3 en A15 is gehaald. We constateren ook dat de samenwerking met partners in de regio is versterkt door deze werkwijze.

De meeste deelnemers aan de gesprekken zien de Regio Deal als versneller. Sommige projecten (zoals i_lab en innovatie initiatieven) zouden waarschijnlijk niet gestart zijn zonder de Regio Deal. Voor deze projecten heeft de Regio Deal een ‘aan’-effect gehad. De Regio Deal heeft eraan bijgedragen dat partijen elkaar makkelijker kunnen vinden en gebruik maken van elkaars kennis en expertise. Bovendien heeft het bijgedragen aan de samenwerking tussen bedrijven, onderwijs, maatschappelijke partijen, Gorinchem en de Drechtsteden. Het stimuleren van de samenwerking heeft geresulteerd in een boost van vernieuwing.

Ook heeft de Regio Deal bijgedragen aan meer focus, omdat het aanleiding is geweest om na te gaan waar we als regio en waar we als Nederland goed in zijn, en aan de zichtbaarheid

van de regio en de mate waarin de regio invloed kan uitoefenen. Een grotere zichtbaarheid helpt om gehoord te worden, trekt belangstellenden aan en creëert nieuwe kansen (op financiering) ook buiten de Regio Deal om. Ieder jaar leveren we vóór 15 juli een jaarverantwoording aan bij het Rijk. Deze rapportage wordt voorafgaand hieraan achtereenvolgens besproken in de Triple Helix Stuurgroep en het bestuurlijk Rijk Regio overleg. Omdat we hier in triple helix verband werken is de verantwoordingslijn afwijkend van de verantwoording over de voortgang van de Groeiagenda.

Regio Deal II

De positieve impuls die uitgaat van de financiële bijdrage op projecten in Regio Deal I smaakte naar meer. De wens om nog een keer te gaan voor een bijdrage uit Regio Deals werd daarom breed gedeeld. In oktober 2023 hebben we een propositie ingediend voor een nieuwe Regio Deal en februari 2024 hebben we bericht ontvangen dat het Rijk 25 miljoen heeft gereserveerd om tot een tweede deal te komen met de regio Drechtsteden-Gorinchem.

Er was een strakke planning vanuit het Rijk om van propositie naar een convenant te komen. We waren één van de eerste regio's die dit voor elkaar had. Bij het Rijk valt onze regio regelmatig in positieve zin op door deze Regio Deals. We worden bijvoorbeeld vaak gevraagd door het ministerie om onze ervaringen ook met andere regio's te delen. Naast het opstellen van het convenant is er ook een subsidieregeling gemaakt omdat er veel niet-overheidspartners deelnemen aan deze deal. Ook is een plan van aanpak ontwikkeld voor een nieuwe manier van monitoren waarbij onderlinge samenwerking en leren centraal staat om zo beter te kunnen sturen op de gewenste resultaten voor de brede welvaart.

Met de circa 70 partners van deze Regio Deal is op 25 september gevierd dat het convenant door het Rijk is ondertekend met een symbolische aftrap op de middenstip bij FC Dordrecht, één van de partners in deze deal.

Samenhang met andere opgaven

De Regio Deals richten zich bewust op de brede welvaartsindicatoren die het meest prangend zijn voor onze inwoners: bestaanszekerheid, gezondheid, de kwaliteit van de leefomgeving en een innovatieve, toekomstbestendige economie. Regio Deals zijn een belangrijk vliegwiel om op die indicatoren meer impact te maken. Vanuit een aanpak die bestaat uit drie pijlers realiseren we een verbetering op elk van deze brede welvaartsindicatoren.

1. De bestaanszekerheid en kansengelijkheid van onze inwoners.
2. Gezonde en verbonden oevers én inwoners.
3. Toegepaste innovatie voor een duurzame delta.

De pijlers staan niet op zichzelf. Ze staan in verbinding met elkaar én versterken elkaar. Er is vanuit de Regio Deals een duidelijke link met de regionale programma's op het gebied van Economie en Arbeidsmarkt, Mobiliteit en Bereikbaarheid (met name fietsinfrastructuur) en Ruimtelijke Ordening. Vanwege de vele dwarsverbanden is voor deze Regio Deal een extra nadruk gelegd op het verbeteren van de samenwerking. Hiervoor is in 2024 de basis gelegd door de eerste stappen te zetten voor het monitoringsprogramma, waarin leren en samenwerken een belangrijk onderwerp zijn.

Externe betrekkingen en lobby

In mei hebben we de dealmakers vanuit het Rijk (ministeries VRO/BZK, IenW, VWS, EZ en OCW) uitgenodigd om nader kennis te maken met de regio en de projecten. We delen daarnaast kennis en ervaringen met andere regio's, zoals De Zuid-Hollandse Delta, De Waterweggemeenten en West-Brabant. Vanuit het ministerie VRO worden we regelmatig gevraagd om onze kennis en ervaring te delen. Ook vanuit de Tweede Kamer is er belangstelling voor onze Regio Deals en wordt er op diverse onderwerpen ingezet op bezoeken van Kamerleden, SG's/ DG's en ministers.

Communicatie

Het ontvangen van een tweede Regio Deal was een succes wat we met ons gehele netwerk wilden delen. Via de kanalen van Smart Delta Drechtsteden hebben we hier uitgebreid aandacht aan besteed: van social berichten tot onze nieuwsbrief. Dat geldt ook voor de symbolische aftrap met de partners. In de aanloop naar het feestelijke moment ondersteunde communicatie en events met de uitnodigingen, organisatie en de creatieve vertaling van de tekenplaat. Ook nodigden we de pers uit en we verstuurden een persbericht. De gehele gebeurtenis legde communicatie vast op video, zodat ons netwerk dit moment met ons na kon beleven. Omdat de Regio Deal ook van de partners is, is voor hen een uitgebreide communicatietoolkit ontwikkeld, om het binnenhalen van de deal nog meer bekendheid te geven. De nieuwe Regio Deal kreeg een plek op de website met daarop alle informatie gebundeld over de pijlers én een omschrijving van alle projecten.

We willen continu laten zien wat de Regio Deal voor uitwerking heeft op de regio en haar inwoners. Daarom lichtten we gedurende het jaar projecten van zowel Regio Deal I als II uit. We schreven artikelen en deelden nieuws via de online kanalen van Smart Delta Drechtsteden, inclusief de maandelijkse nieuwsbrief en de Regio Deal Drechtsteden–Gorinchem nieuwsbrief die elk kwartaal verschijnt.

Ook leverden we artikelen aan over de vorderingen van de huidige Regio Deal projecten voor de landelijke nieuwsbrief Regio Deal die het ministerie verspreidt.

2024 VOORTGANG, RESULTATEN EN SUCCESSEN REGIO DEALS

UPDATES PROJECTEN EN VOORTGANG REGIO DEAL I EN II

VERSLAG BIJEENKOMSTEN EN WERKBEZOEKEN REGIO DEAL I EN II

ONDERSTEUNING FEESTELIJKE ONDERTEKENING REGIO DEAL II

FINANCIËLE VERANTWOORDING

Smart Delta Drechtsteden	Begroot 2024	Besteed	Ruimte
Programmamanagement	**299.050**	**431.519**	**-132.469**
Materiële lasten	20.850	105.295	-84.445
Personele lasten	278.200	326.225	-48.025
Corporate Communicatie	**169.070**	**397.234**	**-228.164**
Materiële lasten	29.970	0	29.970
Personele lasten	139.100	397.234	-258.134
Overige communicatie PA	**30.930**	**7.585**	**23.345**
Materiële lasten	30.930	7.585	23.345
Evenementen en bijeenkomsten	**255.000**	**225.576**	**29.424**
Materiële lasten	94.500	54.323	40.177
Personele lasten	160.500	171.253	-10.753
Public Affairs, lobby en strategie	**555.000**	**338.065**	**216.935**
Materiële lasten	132.350	100.661	31.689
Personele lasten	422.650	237.404	185.246
Bouwen en Ruimtelijke Ontwikkeling	**425.000**	**304.323**	**120.677**
Materiële lasten	104.000	87.303	16.697
Personele lasten	321.000	217.020	103.980
Wonen en Volkshuisvesting	**425.000**	**323.341**	**101.659**
Materiële lasten	104.000	72.242	31.758
Personele lasten	321.000	250.599	70.401
Werken en Economie	**1.650.000**	**1.671.529**	**-21.529**
Materiële lasten	1.232.700	1.101.880	130.820
Personele lasten	417.300	569.649	-152.349
Bereikbaarheid en Mobiliteit	**520.000**	**427.772**	**92.228**
Materiële lasten	338.100	223.582	114.518
Personele lasten	181.900	204.190	-22.290
Energietransitie	**580.000**	**575.913**	**4.087**
Materiële lasten	28.950	893	28.057
Personele lasten	551.050	575.020	-23.970
Regio Deal(s)	**90.950**	**100.378**	**-9.428**
Materiële lasten	0	29.315	-29.315
Personele lasten	90.950	71.063	19.887
Verdienopgave 2024 (niet gerealiseerd)		- 250.000	- 250.000
Totaal	**5.000.000***	**5.053.235**	**- 53.235**

FINANCIËLE VERANTWOORDING

In 2024 was het in het uitvoeringsprogramma vastgestelde budget € 4.752.935; dit is via inwonerbijdrage vanuit de zeven Drechtsteden-gemeenten opgehaald, met de volgende bijdragen:

Alblasserdam	€ 308.171
Dordrecht	€ 1.834.746
Hardinxveld-Giessendam	€ 283.990
Hendrik – Ido – Ambacht	€ 485.766
Papendrecht	€ 494.127
Sliedrecht	€ 397.306
Zwijndrecht	€ 687.142

De materiële en personele kosten van het programma bedroegen totaal € 4.803.235. Dit betekent een totaal tekort op de exploitatie van € 50.300.

De grote overschrijdingen zijn op de posten: algemeen programmamanagement en communicatie. De overschrijding op communicatie is o.a. veroorzaakt door het niet doorbelasten van de inzet en gemaakte kosten van communicatie op de programma's. Bij bijna alle programma's is hierdoor een onderschrijding het resultaat. Er is erkend dat dit verbetering behoeft en er wordt reeds aan gewerkt. Naast dat er voor 2025 is bezuinigd op communicatiecapaciteit wordt ook gewerkt aan een juiste doorbelasting van kosten. De overschrijding op het programmamanagement wordt veroorzaakt door verschillende wisselingen in het management dit heeft gezorgd voor extra (wervings) kosten.

Het tekort van 2023 van € 140.000 is niet in deze jaarrekening opgenomen. De verwachting voor 2024 was dat dit lopende het jaar kon worden opgevangen, dat is niet gerealiseerd. Dit bedrag wordt als taakstelling voor 2025 opgenomen. Het tekort van € 50.300 over 2024 wordt verrekend bij de betrokken gemeenten, conform de samenwerkingsovereenkomst en verdeelsleutel.

*Dit is het totaalbedrag uit de begroting 2024 nl. inwonerbijdrage van € 4.752.935 inclusief een verdienopgave uit de begroting 2024 van € 250.000 euro.